

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an . . . . . 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an . . . . . 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.: și timbru de 30 cr.

De ce să ne ferim!

Dușmanii nostri de veacuri, adeseori se scapă, îi ia gura pe dinainte, cum se zice, și-și descoper prin întruniri, prin conversații sau chiar prin ziare planurile, cu ajutorul cărora ar voi să ne potopească, să ne nimicească ca popor, ear' încât nu ar isbuti a ne maghiarisa, să ne slăbească, ca să nu mai fim în stare a ne apăra și recăștiga drepturile ce ni-se cuvin.

Prin aceasta însă ni-se arată, ce ne este stricacios, și astfel știm de ce trebuie să ne ferim, ca dușmanii să nu isbutească și răul să-l ținem departe de noi.

Eată unul din aceste planuri. Înainte cu mai mulți ani, un vrednic fruntaș de ai nostri călătorea la Viena.

În cupeul, în care se urcă el, se aflau doi călători unguri, după înfătoșare și purtare domni din societatea înaltă. Ei vorbeau despre naționalități și cu deosebire despre Români, — fără să bănuiască că călătorul cel nou — fruntașul nostru — îi înțelege și că e chiar Român.

Amândoi domnii constatară, că e foarte greu de a câștiga pe Români pentru maghiarism și aci nu ajută nimic legile de maghiarisare. De altă parte se unira amândoi în părerea, că Români — fiind în vecinătatea României libere — pot deveni primejdiosi pentru Unguri. Astfel, de oare-ce maghiarisa nu se pot, nu rămâne altceva, decât să fie slăbiți și chiar nimiciți, dar' prin mijloace și apucături viclene, așa, ca lumea cultă să nu poată cândva pune vina pe Maghiari, că ei ar fi vina nimicii unui popor.

Cei doi domni apoi statoriră și mijloacele, ce ar duce la scop și anume:

Pentru popor, pentru țărani să lucre așa, ca ei să se facă *bețivi*; prin cărcimele jidovești, cari să fie spriginite în toate satele, țărani să se îndoape cu rachiu (vinars) stricacios, care să-i slăbească și trupește și sufletește, încât să nu fie harnici de lucruri cum se cade și în câteva rinduri de oameni pe încetul să se stărpească, cum s'au stărpit și se stărpesc prin rachiul veninos Indianii din America și nefericiții Ruteni.

Aceasta pentru țărani. Ear' ca fruntașii de pe sate, cu deosebire *preoții și învățătorii* nostri să nu poată a se îngrijii de popor și a-l opri pe povârnișul decadenței, — trebuie provocate și nutrite între ei neînțelegerile și certele confesionale — între uniți și neuniți.

În chipul acesta Români și-ar strica ei unii la alții și ei prin ei s'ar slăbi și ticăloși.

În sfârșit mai rămâne inteligența noastră. Aceasta trebuie coruptă, cumpărată cu bani. Din inteligenții români trebuie cât mai mulți puși în deregătorii ungurești și apoi strămutați în ținuturi și orașe curat ungurești. Prin aceasta ei sunt împedecați a se ocupa cu cauzele românești și atât ei, cât și familiile lor se vor maghiarisa, se vor face renegați.

Eată un plan mârșav, merit a ne slăbi și nimici. El nu s'a pus în lucrare în măsură mare și pretutindenea, dar' totuși se lucră după acest plan. Sau nu vedem noi, că pe sate și peste tot locul Jidovii sunt guguliți de cei dela putere? Și nu vedem, că Maghiarii se bucură de neînțelegerile dintre frați și unde pot le nutresc? Și earăși deregă-

torii români nu sunt strămutați prin orașe ungurești și siliți a-și maghiarisa numele? etc.

Toate aceste se fac și s'ar face și mai mult, dacă noi n'am fi oameni la locul nostru. Planul descoperit mai sus ne arată, de ce avem să ne ferim.

Să ne ferim de beuturile otrăvicioase și să încunjurăm cărcimele și dughenele jidovești, să ne ferim de certele confesionale și de-a ne face renegați. Peste tot ori-și-când voim să facem o lucrare, o întreprindere, întotdeauna să socotim, că oare e spre binele poporului, și numai de acele fapte să avem, cari nu sânt spre răul și slăbirea noastră, ci spre întărire.

Așa făcând ne folosim nouă înșine și aceasta e politica națională cea mai bună.

În era nouă. Știrea că ajutoarele de stat pe seama preoților gr.-ort. și gr.-cat. se pot ridica numai pe baza chitanței văzute de solgăbiraiile din țeară, se adevărește. „Unirea” scrie, că unul dintre ordinariatele bisericii gr.-cat. române a și primit suma ce trebuie să o împartă preoților ca ajutor de stat, dar' cu provocarea, să plătească bani numai pe lângă chitanța contra-signată de autoritățile administrative.

Așteptăm ca cei în drept să facă tot posibilul pentru a delătura această nouă înjosire pentru bisericile noastre din patrie, și în cas de extremă necesitate să renunțe chiar și la ajutoarele date, pentru-că, cum bine zice „Unirea”, — „decât ajutoare date în chipul acesta, mai bine nimic”.

FOIȚA.

De-ale filosofilor.

Împărtașite de Ioan Diugan, învățător.

Aristotel zise cătră Alexandru-cel-Mare: »Ântâiul păhar de vin ce l-ai beut, este al sănătății, al doilea este al voei bune, al treilea e al părerei de rău și al patrulea e al nemerniciei«. Învățătura acestor cuvinte e, că omul să nu bea mai mult de două păhare de vin.

Diogene văzând pe ușa unei case scrisoarea aceasta: »Omului rău nu-i este iertat să între aici«. zise: »Oare domnul casei pe unde intră?»

Filosoful *Seneca* zise: »Nu a vieții e bine, ci a vieții bine, e bine. Nu-ți pune silința ca să trăiești mult, ci ca să trăiești destul. Ce folosesc 80 de ani aceluia care îi petrece în lenevie? Vieța o măsurăm cu fapte și nu cu anii».

Poesii populare.

Din Moșnița.

Culese de tinărul econom Vichentie Goleți.

Fă-mă Doamne ce mi face,
Fă-mă peană de colie
La badea în pălărie,
Căci purtându-mă pe cap
Va gândi la al meu drag.

Badea meu cară la grâu
Cu cărpă albă la brâu,
Albă c'am spălat'o eu
Cu apă dela părau,
Și-am suflat de s'a uscat.

Fă-mă Doamne ce mi face
Fă-mă brumă și inel
La badea pe degețel,
Când el își va face cruce
De mine-aminte-și aduce.

— »Frunză verde de colie
Un' te duci, bade Ilie?»

— »La coasă, nană Mărie,

Să cosesc frunza săcărei
Să iubesc mândruța țerei,
Să cosesc frunza căpșunei
Să iubesc mândruța lunei,
Să cosesc eu penele
Să iubesc vecinele».

Mândruță cu ochii verzi
Eși afară de mă vezi,
Eși afară până 'n poartă
De vezi dorul cum mă poartă,
Mă poartă din loc în loc
Ca pe-un om fără' de noroc.

Din Romoșel.

Culese de Teodosie Tichii, comerc. în Romoșel.

Firicel de iarbă neagră
Am avut o mândră dragă,
Și-am lăsat-o să mai crească
Și pe alții s'o iubească,
Dumnezeu să-i osândească.
Și pe alții să 'mi-o ia
Dumnezeu să nu le-o dea.

Dorințele Slovacilor. »*Pesti Hirlap*» ne spune, că printre Slovaci se face mișcare pentru trimiterea unei deputațiuni la Széll, în scopul să-i comunice dorințele Slovacilor, cari ar fi următoarele: Limba slovacă să fie studiu obligator în școlile din comitatele cu populațiune, în majoritate slovacă.

La justiție și în politică să se deschidă teren pe seama limbii slovacă.

Funcționarii de poștă și dela căile ferate să fie obligați a folosi limba poporului în atingere cu Slovacii.

Tot numita foaie ne spune apoi, că dacă dorințele Slovacilor într'adevăr acestea sânt, Széll *cu greu* se va vedea îndemnat să promită împlinirea lor.

Dar' atunci cum rămâne cu devisa lui Széll: *lege, drept și dreptate*, dat fiind, că dorințele Slovacilor sânt ceea ce se poate mai puțin cere și sânt baze pe legi pozitive?

Șvabii contra Maghiarilor.

Un cas asemenea cu cel din Santova, dar' și mai grav, s'a întâmplat în Tolna.

În această mare comună sânt 8000 locuitori; jumătate Șvabi. În Vineriamare noul paroh rom.-catolic, în contra obiceiului a dispus să li-se predice *ungurește*, lucru ce li-s'a vestit înainte. Șvabii nu s'au învoit și când a venit capelanul pe amvon și a început ungu-rește, l-au huiduit și au făcut demonstrație ne mai pomenită în biserică.

După-ce l-au huiduit au eșit afară, și au rămas numai câțiva sărântoci unguri, unii s'au reîntors și i-au strigat preotului:

— *Acum poți lătra acestor zdrențuroși maghiari!*

Pacea comunei e turburată de atunci. Spiritele sânt în febră. Maghiarii și Șvabii sânt pe picior de război.

Eată fructele maghiarisărei!

Biserica sârbească trece prin o mare crasă. Neînțelegeri mari s'au ivit între patriarhul *Brancovici* și episcopul *Zmejanovici*, a căror urmare a fost suspendarea episcopului *Zmejanovici*, ear' din partea acestuia ridicarea

unei acuze grave în contra patriarhului pentru defraudări și rea chiverniseală de avere bisericească. Acusa a fost trimisă Monarchului și guvernului maghiar. În presa maghiară se lățise știrea că patriarhul 'și-a dat demisia, dar' știrea nu se adevărește.

Săptămâna aceasta s'a deschis sinodul episcopesc la *Carlovci*, pentru alegerea unui episcop la Neoplanta. La sinod va veni în desbatere și hotărîre și afacerea dintre *Brancovici* și *Zmejanovici*.

Închiderea parlamentului român.

Mercuri în săptămâna aceasta a fost închisă adunarea corpurilor legiuitoare a României prin mesaj (vor-bire) regal. În acesta Regele amintește lucrările mai însemnate ale corpurilor legiuitoare, anume votarea bugetului, votarea legii despre învățământul profesional etc. În sfârșit mulțumind deputaților pentru lucrările lor, declară sesiunea corpurilor legiuitoare până la toamnă de închisă.

DIN LUME.

Crisă ministerială în Grecia.

Din *Atena* se anunță, că ministrul *Zaimis* a abzis. Ministerul *Zaimis* a guvernat Grecia numai din Noemvrie a. tr. Căderea lui e o urmare a alegerilor dietale săvârșite de curând și în cari opoziția, în frunte cu *Theotokis*, a pus mâna pe foarte multe mandate. Dar' în afară de aceasta sânt și motive personale. Anume comisia de verificare a decis nimicirea alegerei lui *Zaimis*, ceea ce l-ar fi îndemnat pe acesta să se retragă dela guvern.

Din China.

În timpul mai nou, mai fiecare stat european a făcut unele cuprinderi pe malurile Chinei, pentru spriginirea și lățirea negoțului în acele țeri depărtate. Mai în urmă Italia și Danemarca au voit să cuprindă un golf.

Dela o vreme însă Chinezii, cari și așa urăsc pe Europeni, ca pe niște străini, încep a se reculege.

De curând guvernul chinez a vestit, că nu mai dă nimănui nici un pas de loc din pământul Chinei.

De altă parte Chinezii s'au hotărît să-și formeze o armată bine învățată. Spre acest scop, neîndestuliți cu instructorii europeni, s'au hotărît a trimite tineri în Japonia, ca din ei să ese oficeri buni. Japonezii și Chinezii sânt popoare înrudite.

Luptă între Turci și Bulgari.

Din Sofia se anunță cu datul de 2 l. c., că lângă Rusul-Agaciu, pe linia drumului *Jamboli-Adrianopol*, s'a produs o ciocnire din cele mai serioase între *trupele turcești și bulgare*, postate la graniță. Turcii au atacat postul de graniță bulgar și au fost respinși cu ajutorul populațiunii înarmate. Lupta a ținut 4 ore. De ambele părți sânt morți și răniți.

Motivul luptei a fost o încercare a Turcilor de a lua în posesiune o colină, până acum în posesiunea Bulgarilor.

Conferența de pace.

Am vestit în alți numeri ai foii noastre, că *conferența de pace* a statelor, menită a pune stavilă deocamdată înarmării și astfel a mai ușura sarcinile popoarelor, se va ține în 18 Maiu la *Haga*.

Toate statele își numesc trimișii lor la conferență. *Bulgaria* încă va fi chemată, cu toate că Turcia se împotrivesc, din cauză că *Bulgaria* e atâr-nătoare de ea. *Papa* nu va fi invitat, la stăruința Italiei. Trimii *Statelor-Unite* din America vor declara, că Americanii nu pot să încete cu înarmarea, de oare-ce ei sânt mai slab înarmați ca statele europene.

Din toate părțile.

Lupta în Filippine. — Din Mexico.

Rapoartele mai noue din Filippine prezentă starea Filippinenilor de desperată. Generalul *Otis* depeșează din *Manilla*, că Americanii au ocupat cartierul general dela *Matalos* al Filippinenilor, cari sânt desperați. Știrile acestea sânt numai din isvor american.

Zilele acestea a fost deschis congresul *Republicii mexicane* cu o vorbire a preșidentului. În el se accentuează progresul economic și financiar al țerei în ultimii ani.

Frunzuliță de spănac,
Mândruțo că m'ai lăsat
Nu mi jele nici bănat.
Făr' mi ciudă-oțir pe tine,
Pentru-ce 'mi-te-ai jurat
Când stătea cu min' pe prag,
Și ședeai pe brațul meu
Și-mi ziceai mie mereu:
Că nu va fi om pe lume
Să-ți fie drag ca de mine.
Eată mândro c'ai mințit
Că tu alții 'ți-ai găsit.

Iubește mândro iubește,
Și ia seama ce iubești
Ca să nu 'mi-te căiești,
Iubește badiu dintâu
Că-i ca turta din Sibiu,
Ce-o primeai seara pe lună
Și-o mâncai cu voe bună.
Dar' badea de-a doua-oară
Îi ca pita de sâcară,
Că se uscă ca feru
Și n'o mai gați cât ceru.

Frunzuliță de gutâi
Mai știi mândruțo mai știi
De când eram noi copii,
Că ședeam pe pajiște
Și vorbeam de dragoste.
Și mai știi mândro de-atunci
Când mâncam struguri și nuci
Și tu-mi dădeai buze dulci.

Frunzuliță de-arnăut,
Mândruțo de demult
Nu gândi că te-am urit,
C'am gândit să te urăsc,
Dară mai mult te iubesc.

Din Tirnova.

Culese de *Ianș F. Cercega*.
Frunză verde de pe munte
Am avut draguțe multe,
Și 'nalte și micuțele
Cum și mai dragu de ele,
Dar' pe toate, ce-am avut,
Tot cu mintea le-am perdut,

Numai una 'mi-a rămas
Și cu aia trag necaz.
Frunză verde iară mare
Mândra mea-i miloasă tare,
Că de nu 'i-ar fi ei milă
N'ar umbla după fântână
Tremurând cu cupa 'n mână,
Și de nu 'i-ar fi ei dor
N'ar plânge după obor,
Și de nu 'i-ar părea rău
N'ar veni de pe păreu
Tot plângend cu furca 'n brâu.

Hop în sus și hop în jos
Joc de silă bucuros,
Acum joc, dar' nu știu bine,
M'aș lăsa dar' mi rușine
Și lumea rîde de mine,
Las' să ridă că-i bolândă
Numai eu să fac isbândă.
De jucat nu știu juca,
Dar' știu fete-a săruta.

Frunză verde de pe baltă
Fost-ai mândro blăstemată,

Scrisori către popor.

Somcuta-mare, 26 Martie c.

I.

Iubite prietene! Până-ce eram tinăr și mai în putere, cu mare dragoste îmi plăcea a scrie prin foile noastre românești despre lucrurile, la cari mă pricepeam și pe cari le aflam bune de urmat, pentru înaintarea neamului nostru și pentru binele de obște. Am îmbătrânit și îmbătrânesc pe zi ce merge. Dar' curajul și virtutea din tinerețe nu-mi dau pace de loc, ci tot într'una mă îmboldesc a scrie câte ceva și acum. Ba 'mi-se pare ca-și-cum 'mi-ar șopti glasul conștiinței la ureche, că acum și mai bine pot scrie, fiind pățit de multe în viață și cunoscând mai bine oamenii cu năravurile lor, atât bune, cât și rele.

Mam hotărât așadar a da crezământ și ascultare acestor șoapte ale inimei mele; am luat peana la mână, și sunt gata a scrie câte o scrisoare și a o publica în prețuita și mult iubita noastră »Foaia Poporului«.

Să-ți spun dar' unele păreri ale mele, cu cari îmi încep prima scrisoare.

Patru lucruri de căpetenie sunt necrezut de lipsă, pentru a pute pune temelul trainic de viață și înaintare a unei familii, a unui sat, popor, — ba chiar a lumii întregi. Acelea »patru cari sunt de lipsă« le numim: știința, economia, industria (mesteșugurile) și comerțul sau negustoria.

Fără de acești patru stâlpi puternici, viața unui popor nu se poate nici cugeta, căci e numai vremelnică și nu-i viață adevărată, ci numai »sărăcie lucie«.

Înzădar vom avea pe una ori două și ne lipsesc celelalte; mersul nostru în înaintare numai tot schiopătează, căci poporul nostru fără de economia câmpului și a vitelor ar deveni peritor de foame, înotând în sărăcie și starea rea materială.

Apoi știi bine, iubite prietene, ce înseamnă a fi avut și ce a fi sărac. Avuția — firește cea câștigată cu sudoare dreaptă și folosită în mod cinstit — te pune în stare de a pute ajuta neamul tău, școala ta, biserică ta, cu un cuvânt

de a face bine. Aici nu poate să aibă rost zisa Scripturii, că: »Mai ușor e ca funia corăbiei să treacă prin urechile acului, decât bogatul să intre în împărăția cerului«.

Din contră, e un adevăr nerăsturnat de nimeni, că dacă ești sărac, toți te trag după plac; rămâi de cele mai multe ori nebăgat de nimeni în seamă și nu poți a te ajuta nici pe tine, nici pe alții și nici scopurile culturale de înaintare ale neamului tău, din care faci parte.

Despre toate acestea avem pilde vii, în viața noastră de toate zilele.

Însă numai din economia câmpului și a vitelor, un popor nu se poate îmbogăți așa, ca să însufle respect față de alte popoare cu cari locuiește și să învecinează. Trebuie deci să îmbrătoșeze industria și negoțul.

Dacă aceste isvoare de îmbogățire le are un popor, acela poate zice că trăește și poate nădăjdui că va trăi. Însă la toate acestea trebuie să le premerge știința prin învățatură, fără de care celelalte numai vor orbeca, ca-și-când ai vrea să cetești o carte la lumina focului.

Pilde destule avem despre aceea, cum popoare putrede de avute, dar' rămase în neștiință, s'au șters de pe fața pământului; ori că au căzut pradă altor popoare mai mici, dar' luminate cu învățatură. Să luăm de pildă India de astăzi cu o populație de peste 250 milioane locuitori, cu dobitoacele ei de tot felul, cu pământul ei cel mai bogat în metalele cele mai prețioase și scumpe din lume, însă rămasă în cultură și învățatură, o vedem cucerită de un popor mic ca Englezii, cari abia numără peste 32 milioane locuitori, însă sunt un popor nu numai cu stare bună, dar' înzestrați și cu arma cea mai puternică a științei și au industria și comerțul în stare înfloritoare.

Îmi vin aci înainte, iubite prietene, cele-ce spuneau bătrânii că ar fi auzit și ei dela ceialalți bătrâni ai lor, cari tânguindu-se ziceau: Hei, nepoate, nepoate! Va veni vremea când în tot dealul va fi fâgădău (cârcimă) și în toată valea moră. În locul opincei oamenii vor umbla potcoviți; în locul căciulei de miel vor purta clopul cu peană ori masălu din pâr de

cal; în locul sumanului și cojocului va fi blusul cu bumbi; în locul pânzăturii vigană... Așa proroceau bătrânii și așa s'a și întemplat, căci lumea nu stă locului, ea înaintează din zi în zi, din an în an cu pași mari și în toate, așa că p. p. locul nașterii mele, Săpîia, înainte de asta cam cu 60 de ani a fost numai din 9 case ca vai de ele, biserică acoperită cu paie și fără turn, ear' de grădini pentru legume, de pomi, de ceva regulare sătească, nu putea fi nici vorbă. Astăzi însă iubita mea Săpîie numeră peste 40 de case, are biserică frumusică, are jude comunal de sine, căsile sunt construite frumuse și cu gust; vezi pe la căsi grădini de legume și pomi de tot felul. Așa merge lumea, înaintează și trebuie să înainteze, căci spre aceea suntem făcuți, ca să ne apropiem cât mai mult cu perfecțiunea de ziditorul nostru D-zeu. Numai durere, iubite prietene, că parte mare din poporul nostru, înaintând într'o formă, apucă și pe căile rele și neiertate, cari sunt o pierire sigură pentru neamul nostru. **Ella Pop**, inv. pens.

Filiala „Concordiei“ din Alba-Iulia.

A doua filială a societății comerciale pe acții »Concordia« din Sibiu, s'a înființat la 1 Decembrie 1898 în Alba-Iulia.

Eu sunt de părere, că ideea de a deschide în vechiul Bălgrad o filială, a fost din cea mai nimerită.

Direcțiunea »Concordiei« a ținut mai multe ședințe, membrii din direcțiune s'au gândit și răgândit, căci nu-i lucru mic a deschide o filială în un oraș departe de Sibiu, unde poporul încă nu te cunoaște. Pe urmă îți trebuie un om de încredere și cu pricepere ca conducător, și lucrul principal: bani, mulți bani, căci o fată a »Concordiei« trebuie să aibă zestre mare!

Direcțiunea »Concordiei« a fost îmbărbătată în intențiunea ei însă mai cu seamă de către fruntașii Românilor din Munții-Apuseni, cari promiteau tot concursul Moșilor.

Astăzi au trecut 4 luni dela începerea activității »Concordiei« în Alba-

Țigani s'au îndesat și toți gurile căscău, ca să audă testamentul dadei.

— Dada: »Dragii mei; auziți ce vă spun:

»Ce aveți voi la alții să nu lăsați, și ce are altul la voi să nu dați«.

Și a închis ochii.

Țiganul și Sfântul Nicolae.

— Măi Țigane, știi tu cine a fost Sfântul Nicolae? — întrebă un Român pe un Țigan.

— Da cum să nu știu, Românico, și acela a fost un om, alături de D-zeu, ca mai mulți în lume. A fost și el ca cum e acum, a fost ablegat la adunări ca cum e acum, dar' în un an atâta pasulă a făcut de nu a mai știut unde s'o puie, așadar' se gândeste el, Sfântul Nicolae... »las' că acuș o prăpădesc eu«. Atunci în ședințe ce a scornit?... să facă ședința ca în toți anii să se ție post câte o lună... ca să-și vîndă el pasulă, și de atunci a scornit posturile, că nici noi nu mâncăm atâta pasulă ca acum, dar' el a scornit, vezi aceea, Sfântul Nicolae.

Impartășite de V. Goleți, econom în Moșnița

Par'că tu n'ai fost curată
Ți-a fost gura fermecată,
— Bade, nu mă blăstema,
Nu-i de vină gura mea,
Ci-i de vină maica mea
Că m'a făcut frumusea.

Frunză verde de trifoi,
Dragu-mi jocul de doi
Și mândra cu cisme noi,
Dragi-mi sunt și alte hori
Și mândrele cu cocori,
Când le țin de subsuori.

Trecui valea și-un păreu
Mă 'ntâlni cu socrul meu,
El din graiu așa graia:

Ia tu jună fata mea
Că-ți dau șese boi cu ea.
Să-mi dai șese și mai șese
Fata ta nu-mi trebe 'n casă.
Cântă cucu pe gunoiu
Fata ta doarme 'n răsboiu,
Cântă cucu sus pe casă
Fata ta doarme la masă.

Frunză verde de pe spine
Nu mă mai judece nime,
C'a veni vremea să mor
Ș'oi avé judecător,
'Mi-oi lua faptele 'n brață
Ș'oi sta cu ele de față,
'Mi-oi lua faptele 'n mână
Ș'oi sta ca și o lumină.

Câte stele-s lângă lună
Nici una nu vrea să-mi spună,
Câte paseri sunt pe lume
Nici una nu-mi știe spune:
Pe ce cale a plecat
Badea când s'a mânia,
Fă-mă Doamne nor ușor
Ca să sbor unde mi dor!

R Î S.

Testamentul Țiganului.

»Dragii mei, pușori de volnici, veniți la mine, ca să vă las cu limbă de moarte testamentul.

Iulia, și trebuie să spun, că treburile merg bine acolo. Împrejurimea e des populată, poziția geografică a orașului este avantajoasă, căci putem lucra cu negustorii din tot jurul, până la Petroșeni, la Zam, și la Vidra.

Filiala, care deocamdată lucrează numai en gros, poate servi clienții sei chiar mai ieftin ca centrala din Sibiu.

Articolele grele de băcănie trebuiesc tirguite dela primele firme din Triest, Fiume, din Viena sau Budapesta, heringii din Stettin, alte articole de coloniale din Hamburg sau Londra și spesele de transport până la Alba-Iulia sunt mai ieftine ca până la Sibiu. Eată pentru-ce trebuie să le convină negustorilor dimprejurul Bălgradului a cumpăra dela filială.

Dar', durere! spriginul cel mare, care ni-s'a promis din partea Moșilor, s'arată foarte slab!

Și știți d-voastră cine profită mai mult de avantajele, pe cari le oferă filiala din Alba-Iulia? Aproape toți negustorii din Abrud, Zlatna, Cămpeni, Roșia etc. etc., și ei sunt Nemți, Unguri sau Ovrei! Sunt foarte puține firme românești, cari s'au decis până acum a cumpăra dela «Concordia».

Lucrul îl explic prin cunoscuta nepăsare a Românului în genere. Până-când îl scoate ceva din letargia lui, își trebuie mult de tot. Pe urmă mai este încă ceva.

În țeri mai culte, dacă înființează o firmă mare o filială în un oraș străin, își procură cărțile necesare unde se găsesc adresele negustorilor, industriașilor, medicilor, advocaților, preoților etc. etc., își trage o circulară plină de fanfaroane, umple jurnalele cu inserate strigătoare și 'și-a ajuns scopul — făcându-se cunoscut!

Dar' la noi, ia spuneți, câți cetesc jurnale? Numai încetul cu încetul, cred eu, că prin multe părți ale Ardealului vor afla oamenii noștri, că există mai multe societăți de comerț, cari ar prospera și mai frumos, când Românul nu 'și-ar duce toți banii sei la străin! Și suntem mulți Români în Ardeal!

Se zice, că în un oraș săsesc, după predică, preotul lor s'a adresat smeriților poporeni cam cu următoarea cuvântare: Iubiți fii, în orașul nostru s'a stabilit un notar public, Sas ca noi. Este dar' datoria noastră a-l sprigină cu toții, deci cine va avè de azi înainte lipsă de notar, să meargă la al nostru!« Și l-au îmbogățit oamenii în scurt timp.

Eu îmi închipuesc, că toate societățile românești din Ardeal ar face treburi splendide, când preoții noștri ar mai spune poporenilor, că există societăți de Români înființate, cari trebuiesc spriginite. Că badea Toader, care pleacă mâne la Dej, să 'și tirguiască ce-i trebuie la «Mercur», ear' badea Ioan, care are ocazie să meargă la Bistrița, să viziteze pe «Comerciantul», prăvălie românească, și așa mai departe.

Că nu zic, ca să se tirguiască numai la cutare firmă — contra! dar' aș insista până la ultima suflare, adresându-mă Românilor rugându-i: cumpărați dela Români — banii noștri pentru cari cu greu muncim, să rămână în familia noastră!

Și pentru-ca rugarea mea să pētrundă, până și la cătunele cele mai ascunse, noi aștia cari facem negoțul în praxă, știm bine că numai preoții, învățătorii și băncile românești sunt agenții cei mai formidabili pentru a putè răspândi un lucru, o idee, o rugare, în straturile românești din patria noastră!

De-ar da D-zeu să ne vedem visul cu ochii!

C. Petri.

SCRISORI.

O comună harnică.

Lita-română, 28 Martie.

Onorate Dle Redactor!

Vin a vă împărtăși o știre îmbucurătoare săvârșită de o comună curat românească, așezată în apropierea Turzei.

Stiut este că mai în toate comunele românești se încuibă câte un ovreu, care cu negoțul seu și afurisitul de vinars store pe bietul popor, înșelându-i bănișorii după bunul lor plac, și așa în multe locuri ajung la o stare bună, așa că nu poți vorbi cu el decât cu pâlăria în mână.

Comuna de care voesc a vă aminti este *Lita-română*, ai cărei poporeni la propunerea conducătorilor sei și cu deosebire în urma vorbirei din 12 Martie st. n. a părintelui *Teodor Bordanu*, rostită după serviciul divin, și după predicarea-i obișnuită luă o hotărîre vrednică de laudă. Părintele Bordanu arată poporului multele urmări triste ce le aduce vinarsul, cel mai mare dușman al poporului nostru dela sate.

Poporul pētruns de cuvintele părințești a părintelui lor sufletesc și despre starea adevărată a lucrului, prin vot solemn au adus hotărîrea, că în timp de un an nu vor mai bea vinars sau alte beuturi dela jupâneasa, sub pedeapsă de 5 fl., care ar călca acest vot solemn.

De atunci jupâneasa singură horește lângă butoiul gol, căci vinars nu are pentru cine aduce.

Urmarea va fi, că într'o bună dimineață ne vom trezi că nu vom mai avè în sat de cei tăiați împrejur.

Lita-română e o comună mică, abia numără 600 locuitori, dar' poporul e bine dezvoltat, destoinic și lucrător. De însemnat e, că poporeni sunt deprinși în ale industriei de casă. Anume pe lângă economia de câmp produc pe an dela 7—8 mii furci și greble, cari aduc un venit curat de 1000 fl. Mai fac apoi cărè, pluguri, roțițe de plug, cari asemenea aduc un venit frumos. — Toate recvisitele economice 'și-le prelucră ei și îs deprinși și cu împletitul de paie. În ale pomăritului sunt asemenea vrednici de laudă, căci nu afli grădină în care să nu fie un număr însemnat de pomi altoiți. Așa încât o parte din locuitori își acoper cele mai multe lipse casnice din câștigul poamelor.

Starea materială a poporului peste tot e bună, ceea-ce este a se mulțumi hărniciei sale și aceasta îi servește spre laudă.

C. VI.

Din Telciu.

— 28 Martie c.

Onorată Redacțiune!

Vin a vă comunica o știre îmbucurătoare din comuna noastră. Duminică, în 26 Martie s'a săvârșit la noi alegerea senatului bisericesc-scolastic. La alegere a presidat dl vicar din Năsăud *Dr. Ioan Pop*. La început s'au ivit niște lucruri cam neplăcute între unii dintre inteligenți, cari la sfatul blând și dulce al dlui vicar au fost numai decât aplinate. Ființa de față a dlui vicar a în-suflat respect și iubire în inima fiecărui Telcian. Vorbirea dînsului a fost ascultată cu mare luare aminte. Dînsul a pus la inima fiecăruia buna înțelegere. Dee cerul, ca vorbele dînsului să rămână ca o lumină în inimile noastre a tuturor, să aducă roade bune și un viitor mai fericit pentru comuna noastră atât de mult încercată.

Ce influență a avut vorbirea dlui vicar asupra poporului, s'a văzut și din următorul cas: Tot în această zi, după ameză la 2 ore s'a ținut adunarea generală a proprietarilor de pământ de pe teritoriul comunei Telciu, condusă de părintele *Gregoriu Pop*, care s'a arătat acuma la înălțimea chemării sale de păstor sufletesc. Dar' nici-odată nu s'a putut observa atâta liniște și bună rînduală ca acuma. S'au desbătut toate obiectele din program. Dintre vorbitori amintesc pe învățătorul pensionat *Alexandru Pop*, care după-ce a cerut deslușiri asupra unui obiect sau altul cuprins în programă și cari deslușiri 'i-s'au și dat din partea notarului *Teodor Pupăză* și a președintelui, a adresat frumoase și călduroase vorbe poporului adunat în număr mare la ședință. Asemenea a vorbit frumos și dl primar *Sever Murășan*. Urmarea a fost, că cu unanimitate de voturi s'a primit propunerea dlui Sever Murășan, ca adevă, taxele de limitare ce întră în fondul composeoratului, ceea-ce întrece, să se destineze pentru înființarea unei *biblioteci populare*. Cea dintăiu pornire spre un scop cultural în Telciu! Eată ce face înțelegerea între frați. În zilele trecute s'au trimis și statutele *Reuniunii de cântări* la minister spre aprobare. Ear' un început vrednic de laudă. Tot în zilele acestea s'a pus temelul la întemeierea unei *Reuniuni de credit și economii* în Telciu, cu scop de a scoate pe bietul popor din mâinile Jidanilor. Ne mai lipsește un neguțtor român. Să nu fie oare dintre comercianții noștri vre-unul, care să fie aplicat a se așeza la noi și pentru binele lui și pentru binele nostru? Avem o casă potrivită pentru deschiderea de prăvălie, așezată în partea cea mai potrivită a comunei. Poporul e în stare bună și un om cinstit și cu un capital oare-care s'ar face în scurt timp fericit.

Mult, foarte mult afirmă toate acestea dela frunțașii comunei noastre, cu deosebire dela tinerii preoți, cari trebuie să fie la culmea chemării lor. Nădăjduind că de aici înainte vom putè scrie știri tot mai îmbucurătoare din Telciu, închin scrisoarea aceasta cu simpatice felicitări la adresa dlui vicar, pentru succesul din 26 a luni curente, dorind să-l vedem cât mai des în mijlocul nostru.

Teleianul.

Biserica română din Lipova.

— Vezi ilustrația. —

Dintre bisericile noastre cele mai vechi și totodată mai frumoase sunt biserica Sfântului Nicolae din Brașov și biserica catedrală din Blaj. Dar' afară de aceste mai avem locașuri sfinte, mari și frumoase în unele orașe, precum la Arad, Orade etc. În timpul mai nou s'au făcut și pe sate foarte multe biserici frumoase de piatră.

Ilustrația de azi ne înfățișează una dintre cele mai frumoase și mărețe biserici din Bănat, biserica română din orașelul Lipova.

PARTEA ECONOMICĂ.

Grăpatul și plivitul holdelor.

Îndată-ce pământul s'a svântat, grăparea holdelor este un lucru, pe care nu trebuie să-l nesocotească nici un plugar. Înriurința grăpatului de primăvara este cum nu se poate mai binefăcătoare; de aceea nu trebuie întrelăsată. Unii în locul grăpei folosesc săpătoarea mecanică și alții tăvălugul. Cu prilejul grăpării se samănă și trifoiul în holde, sămănând și apoi grăpând.

Presărând puțin gunoii mărunt bine dospit sau compost peste holdele slăbuțe se direg foarte mult. Cu chipul acesta nu le pot strica prea mult nici insectele, nici chiar timpul nepriincios și buruienile, cari trebuie nimicite înainte de a face sămânță. Între buruienile, ce se încuibă și îi sunt mai mult stricăcioase grâului, se numără: neghina, pământida, turița, fumul pământului, mărșărica, volbura, macul, ș. a. Mai târziu grâul este adesea atacat și de alți dușmani, ca: rugina și tăciunele. Rugina, punându-se pe paiu, sugă din mustul acestuia, și bonul numai poate ajunge la mărimea cea adevărată.

Tăciunele se năpustește asupra bonului și-l nimicește cu totul. Dar' la toată întemplantarea lucrările de primăvară sunt me-nite a ajuta și ele priincioasa dezvoltare a grâului.

Școala de repetiție economică.

(Disertație ținută de dl învățator din Orlat Ioan Stoia,*) la 26 Octombrie a. tr., în adunarea despărțământului Sibiu al Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din arhiepiscopia gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș).

Ca să fiu bine înțeles dela început, trebuie să spun, că școala de repetiție economică este școala de repetiție ve-

*) Dl Stoia este un tânăr și zelos învățator, vrednic urmaș al fostului învățator în Orlat, Romul Simu. Dînsul s'a pregătit și pentru școlile de repetiție economice, și-a înființat stupărie proprie, sistem rațional, cetește și se ocupă cu tot ce e bun și folositor pentru cultura proprie și înaintarea poporului.

che, pusă pe o altă basă, cu alt plan de învățământ nou, cu un cuvânt ea este școala de repetiție reformată (schimbată).

În înțelesul ordinațiunii dlui ministru de culte și instrucțiune publică nr. 60764 de dto 16 Noembrie 1896, în fiecare comună unde este o școală cu doi sau mai mulți învățatori, comuna e datoare a întemeia școala de repetiție economică, dacă cumva n'a înființat școala sus numită, confesiunea sau statul care susține școala în respectiva comună.

Spesele ce sînt cu înființarea și susținerea școlii de repetiție economică comunală le suportă comuna politică din banii ce incurg din prevaricațiunile de câmp sau din cele 5%, după darea directă de stat, ce are drept comuna să

Precum în școala de toate zilele fiecare an de școală formează un despărțământ, așa și în școala de repetiție economică; deci avem 3 despărțăminte.

Pe lângă aceste dl ministru de culte și instrucțiune publică ordonează ca limbă de propunere în școala de repetiție economică limba maghiară, dar' la rugarea susținatorului de școală poate concede și altă limbă de propunere, în cazul acesta însă în tot decursul anului au să se mai iee 2 ore de limba maghiară.

Școala comunală de repetiție economică din Orlat a cerut și a și primit concesiunea aceasta.

Școlarii și școlărițele din școala de repetiție economică au să se instrueze deosebit și la nici un cas deodată în o sală de propunere.

Prelegerile teoretice sînt în edificiul școlii, ear' cele practice în grădina de pomărit comunală.

Cu propunerea economiei și școala de repetiție economică se poate încredința: 1. acel învățator, care a absolvat întreg cursul de regulă de 2 ani la vre-o școală economică ori de vierit; 2. acela, care a luat parte la un curs de economie de regulă de o lună, deschis de ministrul de culte și instrucțiune publică, la vre-o școală economică de-ale statului și a absolvat cu succes acest curs și 3. acela, care și-a câștigat cunoștințele teoretice, dar' mai cu seamă cele practice pe cale privată, s'a distins pe terenul economic și dl ministru 'i-a dat concesiune specială pentru propunerea economiei în școala de repetiție.

În modul acesta sînt organizate școlile de repetiție economice comunale și de stat. Încât privește școlile de repetiție economice confesionale, tot în modul acesta s'ar pute organiza, cu deosebirea, că spesele obveninde are să le suporte comuna bisericească și nu comuna politică.

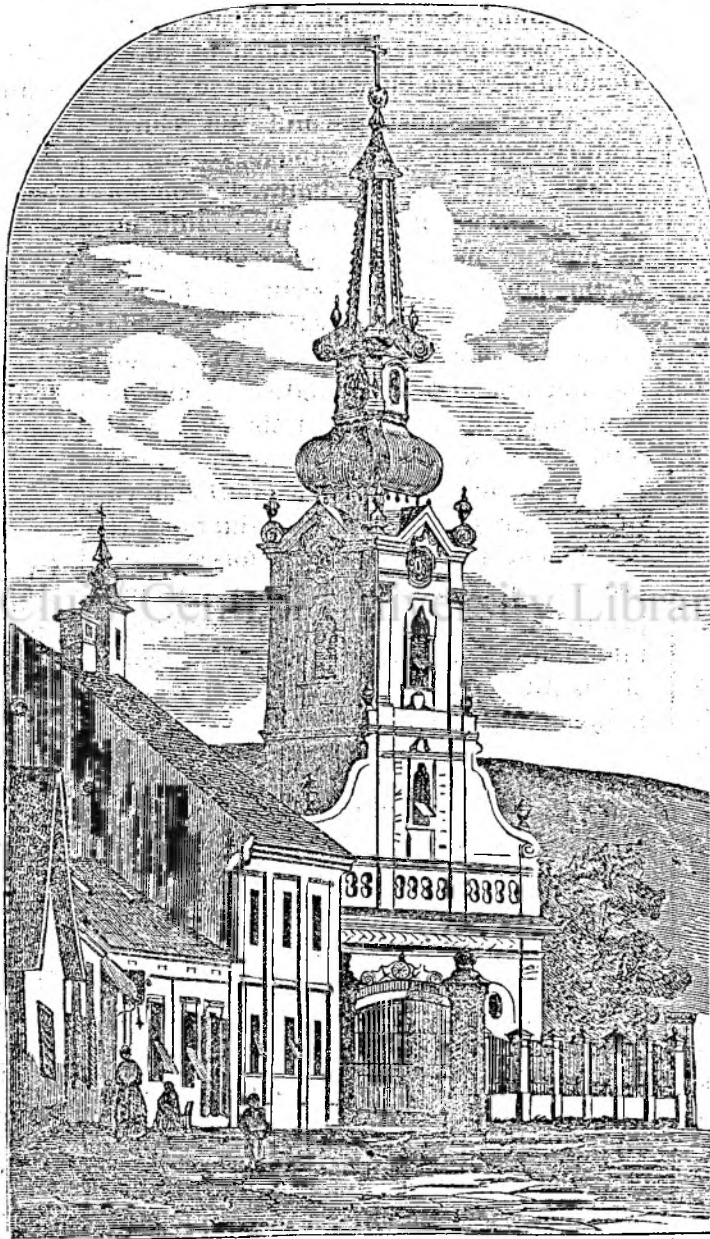
Planul de învățământ e următorul: 1. *Economia*. Are să se propună în 2 ore pe săptămână în tot decursul anului școlar, și anume: băieților din anul I. este a se propune solul

(pătura roditoare a pământului) și părțile din cari se compune. Influența ce o are aerul, apa, căldura și lumina asupra plantelor. Pomăritul în general și special și lucrări practice din stupărit.

Băieților din anul II. este a se propune: agricultura în general, cultivarea specială a fiecărei plante. Cultura viței de vie. Cultura animalelor și stupăritul.

Băieților din anul III: Conducerea economiei. Edificarea casei de locuit și a celorlalte edificii economice. Pomăritul, legumăritul și mătăsăritul. Continuarea prelegerilor practice din stupărit.

Fetelor din anul I.: Grădina de legume. Lucrarea pământului din grădina. Părțile lui constitutive. Cultivarea în special a tuturor legumelor.

Biserica română din Lipova.

le arunce pe locuitori, ear' dacă aceste isvoare nu ar fi de ajuns, ministrul de instrucțiune publică împărtășește respectiva comună cu ajutor de stat.

Ce se ține de timpul instrucțiunii, acela are să țină ca și la școala de toate zilele, 8 luni la sate și 9 la orașe. În timpul acesta școlarii de 12—15 ani au în lunile de vară 2 ore pe săptămână, ear' în lunile de iarnă, cari se socotese din 1 Noembrie până în 1 Aprilie, câte 5 ore pe săptămână. Afară de acestea superioritatea bisericească are să se îngrijească, ca să propună și religionea în o oră pe săptămână, care se va ține Duminica. Senatul școlastic însă, dacă află de lipsă, poate să ridice numărul orelor de peste săptămână.

Fetelor din anul II: Legumăritul. Cultura cănepei, inului, floarei soarelui, macului, crumpenelor și cucuruzului. Prăsierea galițelor. Toate cele de lipsă la susținerea casei.

Fetelor din anul III: Cănepa și inul. Îngrășatul porcilor. Ținerea vacilor, tractarea laptelui, galițele, mătăsăritul și valorarea poamelor.

În școala de repetiție economică se propune mai departe cetirea, scrierea, stilul, geografia, istoria, fizica, constituțiunea, în 2 ore pe săptămână, și calculul în o oră pe săptămână. Aceste 3 ore însă se propun numai în lunile de iarnă. Materia de propus din obiectele acestea e tot cea veche cu unele prescurtări.

La școala de repetiție economică din Orlat pe săptămână, sunt 2 ore de economie și 2 ore de limba maghiară în lunile de vară; ear' în lunile de iarnă 2 ore economie, 2 ore cetirea etc., o oră calculul și 2 ore limba maghiară.

(Va urma).

Curs de altoit pomi.

Gurariului, 26 Martie n.

Comitetul »Reuniunii române agricole din comitatul Sibiiu« și-a inaugurat activitatea, ce an de an desvoaltă venind în atingere directă cu poporul dela sate și conducătorii acestuia, prin »cursul de altoit pomi«, ținut Duminecă, la 26 Martie n. a. c. în comuna Gurariului. Cursul s'a ținut în una din salele de învățământ ale școlii, în prezența a câtorva zeci de poporeni și inteligență, precum și a elevilor din clasele superioare și de repetiție din comună. Din alte comune s'au prezentat învățătorii Stoaia și Maior din Orlat, Lungu din Rășinari și Gligor din Sibiiu, țărani din comunele vecine nici măcar unul. Adevărat, că timpul a fost urit: toată ziua a bătut un vânt rece dela nord și la munte într'una a nins. Această singură împrejurare s'ar putea lua în cântă ca scusă și nici aceasta, considerând deoparte viitorul, ce se deschide pe seama pomăritului, ear' de altă parte starea înapoiată a acestui ram însemnat de economie, încât privește chiar comunele muntene, unde sunt date cele mai potrivite condiții pentru cultura pomilor.

La 11¹/₂ ore dl president D. Comșa își începe conferința în o limbă a avea poporală, cum puținii au fericirea să o poseadă. A făcut o potrivită introducere cu privire la necazurile poporului în general și ale Gurenilor în special și ca urmare a indicat una din multele căi, cari sunt menite a duce la bunăstare și fericire. Această cale este cultura pomilor în o astfel de măsură, ca nu numai grădinile, ci și părți anumite de hotar să se umplă cu pomi de cele mai alese soiuri. Spre acest sfârșit recomandă cu căldură înființarea unei grădini de pomi în comună, pentru care »Reuniunea agricolă« ofere simburii de lipsă, și îmbeie o persoană din sînul seu, care să dea îndrumările cu prilejul lucrării pământului și sămănării simburilor.

După aceste dl Comșa a intrat în meritul chestiunii spunând și arătând tot ce se poate arăta privitor la cultivarea pomilor. În acest scop a adus dela Sibiiu altoi, mlădițe de altoit, sim-

buri de poame, ceară, materie de legat și tot felul de recușite de model, dintre cari câteva exemplare s'au donat membrilor »Reuniunii« din acea comună.

Conferința a făcut impresiune covârșitoare asupra celor prezenți și ne-a dat impulsul de a ne pune pe lucru. E și timpul, ca multelor povețe și exemple de desinteresare ale »Reuniunii agricole din comit. Sibiiu«, să urmeze faptele celor-ce zilnic stau în atingere nemijlocită cu poporul: ale preoților, învățătorilor, notarilor și altor inteligenți din comune. Îndeosebi în Gurariului, unde în privința progresului economic, ca pretutindenea sunt multe, foarte multe de făcut, e de dorit ca tovarășia agricolă înființată de mai mulți ani, să se pună pe terenul faptelor; pentru-că la din contră, ori-cât de edificătoare este o conferință, ea tot nu e alta, decât sămănță bună, ce e drept, aruncată în pământ, care însă lăsată numai în știrea Domnului, roade bune nu poate să aducă.

Fruntași ai poporului din Gurariului! Sfaturile și exemplele, ce în Dumineca trecută le-ați primit dela domnul Comșa, nu le dați uitării, mai mult, nu le luați pe ușor, cum, cam de regulă, facem noi cu multe lucruri de însemnătate capitală! Înființați grădina de pomărit proiectată, care vă va costa un bagatel numai, față de sutele de mii de pomișori, ce-i veți ave în timp de 2—3 ani! Faceți și alte comune asemenea și darul și binecuvântarea lui D-zeu va urma negreșit asupra poporului nostru; ear' bucuria și mulțumita celor-ce și cu această ocaziune au fost atât de bine primiți și omeniți din partea ospitalei inteligențe din Gurariului, va fi înzecită și însutită, pentru-că dat îi va fi a vedea poporul îndestulat și fericit.

Unul din cei de față.

Știri economice.

Adunarea »Albinei«. Despre adunarea generală a »Albinei«, ținută la 27 Martie putem da următoarele:

Bilanțul cu finea anului 1898 și raportul direcțiunii se iau spre știre, ear' direcțiunii și comitetului de supraveghere li-se dă absolutul pentru anul de gestiune 1898.

Se primește propunerea direcțiunii referitoare la împărțirea venitului în sensul căreia venitul de fl. 125.038-16 se împarte după-cum urmează:

Fl. 84.000 ca dividendă; fl. 17.106-84 ca tantiemă membrilor în direcțiune, comitetului de supraveghere, directorului executiv, etc.; fl. 940 ca remunerațiune funcționarilor fără drept la tantiemă și servitorilor; fl. 6500 pentru scopuri de binefacere; fl. 6491-32 pentru fondul de pensiuni al funcționarilor și fl. 10.000 ca dotațiune fondului special de rezervă.

În urma acestora dividendă anului 1898 se fixează cu fl. 14 de fiecare acție (14%).

Suma de fl. 6500 destinată pentru scopuri de binefacere se distribuie conform propunerii direcțiunii și anume:

Fl. 3000 pentru masa studenților; fl. 1000 pentru trebuințele școlii de fete a »Asociațiunii«, etc.

Prețul marcelor de prezență se fixează ca și în trecut.

Se realeg cu unanimitate de voturi în direcțiune domnii Iosif St. Șulufiu și George Pop de Băsești.

»Cordiana«, institutul de credit și economii, societate pe acții în Fofeldea, în adunarea generală din 12 Februarie a decis urcarea capitalului social dela 30.000 la 60.000 coroane. Spre acest scop va face o nouă emisiune de 300 acții à 100 coroane. Terminul de subscriere la nouele acții e fixat pe 30 Aprilie a. c. Al doilea termen de subscriere la acțiunile rămase nesubscrise până la primul termen, este fixat pe 1—31 Maiu.

Sămănăturile și viile în România. Despre starea sămănăturilor și viilor din România, foile de acolo împărtășesc următoarele:

Din mai multe locuri ale țerei se scrie că arăturile de primăvară s'au început. Asupra sămănăturilor de toamnă știrile sunt mulțumitoare. Aceste sămănături n'au suferit nimic de schimbarea aspră a vremii din ultimele zile. În cele mai multe părți ale țerei, viile sunt desgropate și în unele (precum la Drăgășani) sunt în parte tăiate.

După știrile sosite viile au eșit bine din iarnă, coardele sunt frumoase și podgoreni speră că după 2 ani de lipsă aproape totală, anul acesta cel puțin va fi bun.

Export de lapte din Ardeal în Constantinopol. Ministrul de agricultură a promis spriginul seu proprietarilor de vite ardeleni spre a exporta (trimite) lapte în Constantinopol, dacă se vor deobliga să exporteze zilnic cel puțin zece mii litre de lapte. După părerea economilor ardeleni, planul s'ar putea realiza în cazul când producții din comitatele Târnava-mare, Târnava-mică, Odorheiu, Sibiiu și Făgăraș s'ar uni în reuniune de export. Pentru înființarea halei centrale, conform părerii lor, cel mai acomodat loc ar fi Sighișoara, având legătură directă cu patru linii ferate. Laptele destinat spre exportare ar fi să se prepareze după sistemul norvegianului Casse, să se răcească până la 8—10 gr. sub zero, prin ce nu numai eventualele miasme din lapte se nimicesc, ci și laptele însuși poate fi conservat foarte lung timp. Ancheta exmisă a aflat, că în orașele orientale, ca de exemplu Sofia, Adrianopol, Filipopol, dar' mai ales în Constantinopol laptele e foarte scump, și chiar și cu preț mare nu se poate căpăta decât lapte de capră, ori pulbere de lapte importată din Helveția. Astfel, luând în considerare, că numai în Constantinopol sunt 10.000 de europeni, cari sunt dedați a consuma lapte bun, și pe lângă acestia mai sunt și vre-o 200.000 de Turci cari bucuroși ar trăi europenește, — exportul laptelui ardelenesc s'ar renta bine.

Reuniunea agricolă săsească a și ținut în acest obiect o conferință în Sibiiu și hotărîse să convoace o adunare generală pe 29 Martie în Sighișoara, în care să se iee hotărîre definitivă. Această adunare însă, după-cum aflăm, s'a amînat.

Din traista cu povețele.

Răspunsuri.

Abonentului 643. Cambiul are să-1 plătească cel-ce l-a subscris mai pe urmă. D-voastră nu aveți să plătiți nimica dacă în timpul din urmă prolongirea s'a făcut fără subscrierea d-voastre. Sunteți datori însă să-1 plătiți atunci, dacă ați făgăduit cumva girantului, că în cas de primejdie îi veți da ajutor și lucrul acesta se poate dovedi. De aceea, dacă veți fi dați în judecată, să vă luați negreșit un avocat ca să vă apere.

Dlui M. O. în Anina. În chestii de proces nu putem da sfat nimărui, pentru-că judecata nu se croește pe temeiul celor-ce ni-se scrie nouă din partea celor cu pricina, ci pe temeiul dovezilor cuprinse în actele aflătoare la judecătore, ear' actele aceste noi nu le cunoaștem și nu le putem vedé. Nu putem să-ți dăm deci nici dtale altă învățătură, decât că *să-ți iei un apărător*, care să cetească actele dela judecătore și să vadă de se mai poate face ceva. Sfatul acesta îl dăm tuturor celor amestecați în procese, punându-le la inimă, să-și iee apărători la vreme, înainte de croirea sentenței, — și atunci nu vor fi judecați pe nedrept.

Dlui Florea B. în Zam. Ne întrebați: cari mașini de sămănat și săpat cucuruz sunt mai corăspunzătoare? Mașinile și instrumentele agricole sunt acum atât de multe și așa de felurite, încât nu e ușoară o alegere nimerită nici pentru cel mai păjit agronom. Fără îndoială cele originale ale lui *R. Sack, Plagowitz* lângă Lipsca (Leipzig) sunt neîntrecute, dar' și mai scumpe. Bune sunt însă și multe din imitațiunile, ce se fabrică în patrie, între aceste ale firmei *Andrieu Rieger* și ale lui *Török* în Sibiu. Mașina de sămănat cucuruz și napi ale lui Rieger, deși simplă, este de recomandat pentru toate împrejurările și trebuințele noastre.

Cea cu 2 rinduri costează 14 fl.
 „ 3 „ „ 17 „
 „ 5 „ „ 24 „

Mașina de săpat și întors cucuruz cu 3 sape 14 fl., cu 5 sape 16 fl.

Dlui Petru C., neguțetor în Petrovoselo. Stupii făcuți de vânzare în »Foaia Poporului« s'au trecut; prin urmare la ei să nu mai reflectați; ci faceți întrebare în altă parte.

Abonentului Dumitru S. în Bobohalma. 1 maje metrică cumpănește 100 chlgr.; 1 chlgr. 100 deca; 1 hectolitru grâu (5 ferdele) cântărește 75—88 chlgr. (ferdela cântărește 15—17½ chlgr.); grâul de primăvară hectolitru 71—80 chlgr. (ferdela 14—16 chlgr.); cucuruzul dela 70—80 chlgr. hectolitru (1 ferdela 14—16 chlgr.); 1 maje metrică de grăunțe (100 chlgr.) totdeauna e mai mult ca o hectolitru, precum s'a putut vedé mai sus.

Pe fața din urmă și a doua din urmă a »Foi Poporului« totdeauna se înștiințează lucruri de vânzare ș. a. Pentru aceste înștiințări se plătește întâia dată 7 cr. de șir, a doua-oară 6, a treia oară 5 și pe deasupra 30 cr. pentru timbru (ștampilă). Literale sunt mai mari și mai mici; unele au numele garmond.

ȘCOALA ROMÂNĂ.

Cetitul și sănătatea.

A puté păstra întregimea și prompteța inteligenței este o fericire și aceasta se obține prin exerciții

Dr. I. C. Drăgescu.
Maternitatea.

Ca să putem fi sănătoși trebuie să trăim după anumite norme higionice, precum sunt curățenia, lucrul și odihna, cumpătul ș. a. Pe lângă acestea să avem nutremântul trebuincios.

Dar' precum corpul are lipsă de acestea ca să-1 nutrească, întocmai și sufletul are lipsă de nutremânt. Care ar fi nutremântul spiritului? Fără îndoială că nu poate fi altceva decât știința. Ea o parte se câștigă în școală, și alta rămâne să ni-o câștigăm în vieța de toate zilele, ori pe calea experienței, ori pe calea cetitului. Fiindcă calea experienței e mai grea, și altcum numai puțin sunt în poziție de a-și înmulți capitalul de cunoștințe pe această cale, rămâne ca să ne înmulțim și complectăm cunoștințele pe calea cetitului.

În limba scrisă este depus tesaurul cel mai prețios, la care au lucrat capetele cele mai luminate. Deprinzându-1 ne însușim cugetările și opiniunile acelora; ba oare-cumva ne punem în atingere cu acelea, ca-și-când am conversa. Ceva foarte frumos! Despre care Miron Costin Logofetul zice: »Nu este alta mai frumoasă zăbavă în vieța omului, decât cetitul cărților«.

Privind din alt punct, aflăm, că influențează asupra sufletului în mai multe feluri, așa d. e. ne distrage și întărește, ne desvoaltă puterile sufletești și ne înmulțește cunoștințele.

De multe-ori omul e tulburat sufletește ori e cuprins de urit, din cine știe ce cauză. Atunci o altă persoană, sau chiar și un amic îi e incomod. Luând însă o carte în mână, uită impresiunile neplăcute de mai nainte. Uritul dispăre. În aceea găsește întâmplări ca ale sale, cari apoi îi restabilesc liniștea; și sufletul intră de nou în starea sa normală. În care cas se potrivește de minune versurile lui N. Istrate:

....Aflările acestea-i mai alinară a lui desperare, vâzând, că mai sunt și alte ființe cu soarte amară, mai mult suferinde pe întinsul pământ.

În modul acesta ne liniștim și întărim.

Din fiecare carte scoatem ceva nou, care se însoțește cu cunoștințele vechi, devenind astfel mai largi. Fiecare carte ne face a ști mai multe. Cu cât cetim, cu atâta devenim mai învățați. Cum aș zice, *cu o carte mai învățați!*

Dar' pe când ne face mai învățați, pe atunci totodată ne desvoaltă și puterile sufletești, cultivându-ni-se astfel mintea, despre a căreia influență se zice: »că mărește puterea de acțiune și de tenacitate a creierilor; și prin mijlocirea lor luminează și întărește organismul, mărindu-i puterea acțiunii și energia rezistenței sale vitale«, — adecă cultura minții. Judecata noastră devine mai sigură, înțelesul mai lesnicios, memoria mai amplă, fantasia mai vie,

inima mai nobilă: pentru-că fiecare idee lucră asupra lor. Cu un cuvânt întreg spiritul ia o altă dezvoltare. Lucrul se poate observa ușor între un om învățat și din contră. Altă judecată își va face un om învățat despre un lucru, și alta unul neînvățat tot despre unul și același lucru. Fiecare se poate observa pe sine: să stee numai câțva timp să nu mai cetească nimic, atunci va vedé că pășind între unii cetiți, va păré de tot nătâng; și de multe-ori va fi silit a se retrage ca ursul dela miere cu brum, brum.

Mintea e ca un agru, care cu cât îl cultivi mai bine și mai des, cu atâta produce fructe mai bune, și întors.

Din cele amintite reese că cotitul e pentru distragera și întărirea sufletului nostru, pentru înmulțirea cunoștințelor și pentru dezvoltarea puterilor noastre spirituale, întocmai ca pânea. Ceea-ce e pânea pentru corp, aceea e cotitul pentru spirit.

Elie Câmpean, învățător.

Epistole către un învățător tinăr.

Uritul și leacul lui.

III.

(Urmare și fine).

Cele mai multe copile și cei mai mulți copii, dela părinți nu pot învăța aceste lucruri, căci nici ei nu le știu, ori foarte rău. Și că nu le știu, se vede lămurit din împrejurarea, că Sașii fac multe mii de florini pe ceapă, aiu, sfeclă morcovi, curechiu și poame, ce le vând oamenilor nostri. Dacă ei ar ști aceste lucrări, atunci n'ar da banii în mâna străinului pe ele, că nu-i mai bun locul Sasului decât al Românului, numai cât e lucrat mai bine, mai rațional. Și de unde vine aceasta? Doară Românul nu are mintea Sasului? De unde! Oare ei n'a fost bine să-1 învețe! În cesti 50 de ani de când am scăpat de robia seculară și am devenit stăpâni peste puținul pământ ce-1 avem și peste grădinile noastre, acestea ar puté să fie ca și ale Sașilor, pline de pomi; dar' cine a premers poporului nostru cu exemple? Nu vom învinui pe nimeni, dar' trebuie să recunoaștem, că noi cărturărimea română, ce trăim prin popor, nu suntem oameni destul de practici; de începeam noi învățătorii și preoții, a cultiva grădinile școlare și parohiale mai altcum, mai rațional, decât țeranii; de puneam pondul cuvenit pe cultivarea pomilor, ne imita poporul de sigur, și azi nu ar cumpăra poame și legume dela Sași, azi ar trimite și poporul nostru vagoane de poame în străinătate pe bani buni, cum fac Sașii. Ei, dar' noi nu am avut practicii preoți și învățători ce-i avură și-i au Sașii, și astfel înapoia lor eram când am scăpat de robie — că ei fură copii răsfățați ai acestei țări — și înapoia lor suntem azi atât materialicește, cât și moralicește, de oare-ce aceste două merg mână 'n mână.

Deci repetez: cu greu cred, că 'ți-a rămas dela antecesorul d-tale școală de pomi; dacă da, — cu atât mai bine; dacă însă nu, — atunci vezi de o înto

meiază numai decât. Nu lăsa până la toamnă, cu toate că toamna-i timpul cel mai potrivit de a deschide școală de pomi, dar' d-ta nu lăsa până la toamnă: ce poți face astăzi, nu lăsa pe mâne!

Te informează din »Foaia Popului«: de unde și pe lângă ce prețuri ai pute căpăta vre-o sută merişori sêlbateci și vre-o 50 perişori? De unde și pe lângă ce preț poți căpăta vre-o 2 dl. de semințe de pomi? Ți-le adă și te apucă de lucru. Vezi bine, mai bine ar fi dacă vei căpăta acestea de cinste de oare-unde ori împrumut, ca să le dai la alt an înapoi. De este la d-voastră vre-un bocotan, vezi doar' îl poți îndupleca să cinstească școalei vre-o litră de mere. De nu le are — nu-'s un cap de lume. Le cumpără și le dă școlărilor să le mănânce în prezența d-tale, ear' semințele să ți-le dea să le sameni numai decât în straturi. Pomîşori pădureți poate afli și pe câmp, baremi câțiva, ca să faci începutul. Și te apucă de-ți fundează pomăria, că avându-o odată, te asigur, în veci nu vei fi plictisit, în veci nu-ți va mai fi urît. Că în timpul indiferent pe un timp frumos și priincios vei ave tot mereu de lucru în pomărie, pe timp urît vei ceti și-i serie și ți-a trece timpul atât de repede, încât te vei minuna însuși. Și elevii d-tale încă nu s'or plictisi și având tot mereu de lucru, vor fi din zi în zi tot mai buni. Că nelucrarea face pe om rău — precum ți-am scris într-o epistolă anterioară, ear' lucrarea îl face bun, blând, moral. E și de neapărată trebuință pentru om că să schimbe munca spirituală cu cea corporală; așa și pentru elevi. Iarna între ore să bruseze în omăt, să dau pe ghiată, să joacă, și-i bine; primăvara, vara și toamna recreeze-și spiritul prin munca corporală. Să vezi: ți-e mai mare dragul cu câtă plăcere lucrează în grădină, glumind și povestind.

Din când în când, primăvara fă cu toți elevii câte o preumblare la largul, afară din sat. Te du cu ei însuși nu ca să-ți treacă numai urîtul, ci ca să le atragi atențiunea și să vorbești cu ei despre obiectele ce nu le afli în școală și în grădina școalei. Prin aceea ți-ai ajuns două scopuri: ai făcut d-ta ca și ei o preumblare recreatoare și ai intrat unele lecțiuni din învățământul intuitiv ori din științele naturale. Într-o astfel de excursiune învață elevii mai mult decât în 2 săptămâni în școală. Colea le atragi atențiunea asupra șirurilor de casă și asupra edificiilor mai însemnate din comună, dincolo le arăți șirurile de dealuri cum tot crește până să prefac în munți; ici le arăți pârâiașul cu țermurii lui, le vorbești despre isvoare și ape, de pe dâlma ceea vezi șesul și îi conduci să facă deosebirea între el și dealuri; colo vezi o tufă, — le vorbești despre plante, îi faci să priceapă deosebirea dintre ele și asemănarea lor.

Pe creanga ceea vezi o pasăre. Le dai lecțiuni din vicața pasărilor. Sub tufă vezi muschiul și frunzuța fragilor. Să vorbești despre ele. Scurt: pe tot pasul afli obiecte de admirat și de studiat. Și când vii acasă, ești și recreat și elevii ți-s cu totul alții, mai instruiți, pricepuți.

Făcând așa, nu te vei plictisi în veci, va fugi de d-ta urîtul, ca dracul

te tămăie, ear' conștiința d-tale va fi liniștită, că pe toate căile posibile, ești un bun și brav învățător, instructor și educător totodată!

Acum s'auzim de bine!

Reteag, 5 Martie 1899.

Ioan Pop Reteganul.

Greșelile învățătorului.

— Din cartea lui James L. Hughes, tradusă în românește de V. Goldiș. —

Greșeli de conducere.

E greșeală: dacă în conducerea școalei neglijezi așa numitele lucruri mici — dacă neglijezi inspectiunea în curte — dacă te retragi dela jocurile copiilor — dacă voești mereu a suprima vioiciunea copiilor — dacă stai prea aproape de clasă — dacă atingi pe copil cu mâna pentru-ca să șeadă drept — dacă dai prea multe note rele — dacă erorile mici le pedepsești prea strict — dacă prea mult te plângi sau prea mult cârtești — dacă permiți școlărilor șoptitul sub cuvânt să se ajute unii pe alții — dacă între ore le permiți să facă desordine în sala de învățământ — dacă, afară de extremă necesitate, recurgi la autoritățile superioare — dacă arătarea sau mărturia o confunzi cu denunțarea — dacă vii târziu — dacă îți neglijezi exteriorul — dacă șezi în decursul instrucțiunii — dacă pedepsești, când admonițiunea ar ajunge — dacă nu vei face atenți la timp, pe părinții acelor școlari cari se poartă rău — dacă fără trebuință vexezi pe părinți — dacă în atingere cu părinții te arăți mînios — dacă te cerți înaintea clasei cu părintele supărat.

Greșeli în tinută.

Este greșeală: dacă injuri — dacă te tânguești necontentit — dacă nu ești liniștit — dacă nu arăți destulă vioiciune și însuflețire — dacă te porți rece și formalist — dacă voești să te arăți infalibil.

Din trecutul nostru.

— Istoria Moldovei. —

Petru Rareș.

În numărul din urmă am amintit, că Petru Rareș coplesit de dușmani, fu silit să fugă în Ardeal, unde avea două cetăți, Ciceul și Cetatea-de-Baltă.

Cronicarul *Urechiă* descrie astfel trecerea lui Rareș prin munți:

»Văzând Petru Vodă că l-au împrejurat vrășmașii din toate părțile, și ai sei l-au părăsit toți, lăsat-a scaunul și s'a dat spre munți, unde cunoscând că nici acolo nu se putea mistui, a socotit să treacă în Ardeal. Și așa aflând cale deschisă prin țîrg prin Peatra, a trecut pe lângă mănăstirea Bistriței, și lăsându-se ca să poată ceva și odihni în munte, deasupra mănăstirei, văzut-a unde ca un roi din toate părțile încunjurată mănăstirea, ca să-l poată prinde. Deci cunoscând el acestea, a încălecat pe cal, și singur a fugit să hălăduiască, în 18 Septembrie 1538, intrând în munte într'adânc. Fără drum, fără povață a dat la strîmtori, ca acelea ce nu erau nici de cal nici de pedestru, ce i-a căutat a

lăsa calul. Și așa în șese zile învăluindu-se prin munte, flămînd și trudit, a nimerit la un pârâu în jos și a dat de niște pescari, cari dacă i-au luat seama, cu dragoste l-au primit. Petru Vodă înfricoșându-se de ei, s'a spăimîntat; ear' ei cu jurămînt s'au jurat înainte-i, cum îi vor fi cu dreptate și nimica să se teamă. Petru le-a dat lor 70 de galbeni bani de aur, și văzînd și galbenii, cu bucurie i-au luat, și l-au dus la otacul lor de l-au ospătat cu pâne și cu pește fript, ospet pescăresc de mîncău și ei. Și dacă a inserat, l-au îmbrăcat cu haine proaste de-ale lor, și i-au dat comănac pe cap, și l-au scos la Ardeal, și fiind oaste ungurească de straje la margine i-au întreat pe dînșii ce oameni sînt? Ei au zis: sîntem pescari. Și așa au trecut prin straja ungurească și nimeni nu l-a cunoscut. Deci pescarii l-au dus la casa unui boier unguresc, care a fost avînd prieteșug mare cu Petru Vodă, ci pe boier nu l-au aflat acasă, numai pe jupâneasa lui, și pe taină spuseră ei de Petru Vodă, care înțelegînd de dînsul, cu dragoste l-a primit în casa ei, și i-a făcut ospet. Un voinic oarecine, ce fusese aprod la Petru Vodă prilejindu-se într'acel sat, fiind scăpat și el dintr'acele rătăci, aflînd de Petru Vodă, a venit de i-a sărutat picioarele. Atunci văzînd Petru Vodă pe credincioasa sluga lui, mult s'a bucurat și s'a mîngăiat, și multe cuvinte de taină a vorbit, și îmblînzîndu-i-se inima, a adurmit puțintel. Nici zăbavă multă făcînd, până-ce odihni Petru Vodă, ceea jupâneasă a gătit leagăn cu cai și 12 voinici înarmați, și dacă s'a deșteptat a șezut în leagăn numai cu acel aprod și a mers pe locuri fără de drum, că din urmă prinsese de veste oastea, ce era la straja ungurească, cum Petru Vodă a trecut printre dînșii și nu l-au cunoscut, și s'au pornit după dînsul, și cerca să-l poată ajunge. Ci Dumnezeu cela ce-i ocărmitur tuturor celor-ce i-se roagă cu credință, l-a acoperit pe Petru Vodă, și i-a dat cale deschisă, și mergînd cu nevointă a sosit la Ciceu, și Sâmbătă în răsăritul soarelui, Septembrie în 21 (1538) a intrat Petru Vodă în cetatea Ciceului, și a închis porțile«.

Astfel ajunge Rareș în cetatea sa Ciceu, unde mai nainte își trimisese Doamna și copiii ca să fie în siguranță.

Dar să lăsăm pe Rareș și să ne întoarcem la nefericita Moldovă.

Sultanul *Soliman* făcî mari prădăciuni în țeară, jăfuind și arzînd sate și orașe. Boierii văzînd prăpădenia, ce venise asupra țerei, s'au adunat la Rădăuți și au hotărît să roage de iertare pe Sultanul și să ceară să le dea Domn după placul lui.

Așa s'a și întemplat. Sultanul după ce i-a certat, i-a iertat și le-a dat Domn pe *Stefan*, un nepot de al lui Ștefan-cel-Mare. Totodată Turcii cuprinsesă cetatea *Albă* și nu mai voia să o lase în mâinile Moldovenilor.

Astfel Moldovenii perdură o cetate și totodată să umiliră, încât fură siliți a abdice de alegerea Domnului țerei și a primi de Domn pe acela, pe care a voit să-l puie Sultanul. (Va urma).

Răvașul școalei.

Apel. »Despărțământul Alba-Iuliei« al Reuniunii învățătorilor români gr.-cat. din archidieceza gr.-cat. din Alba-Iulia și Făgăraș, neputând din modestele sale puteri prevedea biblioteca sa înființândă cu cărțile și ziarele mai necesare, — apelează cu toată căldura la toți binevoitorii și spriginitorii progresului și cauzei școlare, ca să binevoiască a-1 sprigini prin donațiuni de cărți, foi, reviste ș. a.

Domnii dăruitori sunt rugați a trimite eventualele donațiuni la adresa subscrisului, — cari se vor cuita cu mulțumită pe cale ziaristică.

Alba-Iulia, în 30 Martie 1899.

At. Florea,
controlor.

Ioan Pampu,
inv.-primar gr.-cat. în
Alba-Iulia (Gyulafehérvár),
președintele desp.

Convocare. Conform statutelor Reuniunii învățătorilor rom. gr.-ort. din protopresbiteratele aradane I.—VII. §. 23 — despărțământul protopresbiterat al Chișineului își va ține adunarea sa de primăvară Marți, la 6/18 Aprilie 1899, în școala comembrului Iustin Moroșan din B.-Ciaba, la care cu toată stima sunt convocați toți membrii acestui despărțământ, — de altcum: on. preoțime și inteligență e rugată a lua parte. Programul are 15 puncte, între cari sunt rapoartele oficialilor, cetirea de operete etc.

Convocare. Cercul filial Ardușat-Someș al »Reuniunii învățătorilor gr.-cat. rom. din archidiaconatul Sătmarului«, conform decisiei adunării generale ținute în Bicău, își va ține adunarea sa de primăvară în Lipou, la 13 Aprilie st. n. a. c., la care cu toată onoarea sunt invitați dnii preoți — directori școlari — st. domni membri ordinari, onorari, părtinitori și toți binevoitorii învățământului nostru poporal. Ordinea de zi cuprinde 17 puncte, între cari mai multe propuneri practice și prelegeri.

CRONICĂ.

Un fond de binefacere. Din Năsăud ni-se scrie, că »Aurora«, societate de împrumut și păstrare de acolo, și-a ținut în 26 Martie adunarea generală pentru anul 1898, adevă a XXV-a adunare generală dela existența ei.

În această adunare s'a aprobat proiectul direcțiunii și a comisiunii censurătoare privitor la întemeierea unui fond de binefacere din prilejul jubileului de 25 de ani.

Acest jubileu și-l eternizează societatea prin următoarea frumoasă hotărâre:

»Din prilejul împlinirii de 25 de ani de existență a societății »Aurora«, adunarea generală hotărăște: 1. Fondul de binefacere ce societatea întemeiază din acest prilej, va purta numirea: »Fondul iubilare de binefacere« al »Aurorei«. 2. Acest fond se stabilește la suma de 10.000 fl., adevă zece mii florini v. a. 3. Dotațiunea anuală, ce are să între în acest fond din venitul societății, se stabilește cu minimul de 500 fl. la an. 4. Acest fond se administrează la societate ca depunere spre fructificare cu 5% interese. 5. Adunarea își rezervă dreptul de a regula menirea acestui fond prin un statut îndată ce va afla aceasta de lipsă«. Acest fond după raportul di-

recțiunii constă astăzi din 942 fl. 62 cr. și așa în fiecare an pe viitor se va adăuga din profitul societății o dotațiune minimală de 500 fl. plus interesele de 5%, după suma donată deja. »Aurora« din Năsăud este a doua bancă românească înființată după »Albina« din Sibiu, care și eternizează jubileul de 25 de ani de existență prin crearea acestui fond.

Reuniunea »Frăția« a Românilor transilvăneni din Cața, aflători în București, aduce sincerile sale mulțumiri dlor: Nicolae G. Boeru, George G. Boeru, George G. Theodor, George I. Fodor, Ioan St. Bucur, Traian I. Cornea, Moise L. Bucur, Ioan L. Lungu, Ioan M. Comșa, Metodie G. Teodor, Ioan Fătu, Sofronie Comșa și Tânase Ursu — pentru activitatea și concursul desinteresat ce au arătat întotdeauna față de această societate de apărare națională, și mai ales la ultimele sărbări ce s'au dat pentru sporirea fondurilor sale.

Ocoliți pe Jidovi. Din Bucurdea-vinoasă (jurul Albei-Iulia) ni-se scrie, că acolo s'a așezat un Jidan, prin anii 1884/5. El a venit numai cu niște zdrențe, dar și-a mers așa de bine, încât în 5—6 ani și-a cumpărat și căleasă. Dar dela vreme mai mulți proprietari au pus umăr la umăr, au deschis bolte și licenții și au început a concura cu Jidovul. Urmarea a fost, că »Măria Sa« Klein Adolf, — așa se cheamă — a trebuit în curând să plece, dar deși a umblat Ardealul în toate părțile, n'a dat de bine ca în Bucurdea, și la sfârșitul anului trecut s'a reintors în Bucurdea, ca și când această comună și-ar fi moștenire părintească, să o sugă. Nimeni însă nu voia să-i dea cortel, până ce s'a aflat, durere, un proprietar de ai noștri, care și-a primit pe perciunatul. Credem însă că jupânul ear' va trebui să-și iee castrafuzele, căci fie zis în un cias bun, Bucurzeii se poartă laudabil față de boltașii români, căci deși Jidanul are locul cel mai bun, trec pe lângă ușa lui fără să o deschidă, decât nescari prunci nepricepuți. Români! ocoliți boltele puturoase jidovești!

Congregația de primăvară a comitatului Hunedoara, ținută în 28 Martie în Deva, a ales de protopretor la Hunedoara pe Török Béla, ear' la Geoagiu pe Fekete Károly. În gremiu a fost ales subnotar Pankel Vilmos, ear' asesor la sedria orfanală Sebastian Borha. Pentru rezolvarea mai promptă a agendelor și pentru a se pute exercia mai cu efect controla necesară, congregația a decis să ceară dela ministru sistemisarea de nou a trei posturi de pretori, a unuia de subcomptabil, și zece posturi de diurniști pretoriali.

Bine au făcut. Din Cornia ni-se scrie, că pe lângă sat curge râul Lăpuș, care deși nu e mare, dar e bogat în pești. Arênda pescuitului o plăteau Unguri de pe la Baia-mare, dar acum s'au însoțit vre-o 10 Români și au scos pe Unguri, plătind ei arênda, că — după cum scrie unul din ei — »în zile de sărbători în loc să ne împrăștiem pe la cele cărcime prin sat, mai bine să ne ocupăm cu ceva lucru folositor și să câștigăm ceva«. Bine au făcut Românii noștri.

Evlavia domnitorilor, în acest timp de necredință și liberalism fals e în adevăr demnă de remarcă. Împăratul Wilhelm pe timpul când se afla în Ierusalim a trimis regelui Albrecht al Saxoniei următoarea telegramă:

»Cu mine împreună te vei bucura și tu, că azi pe pământul sfânt am binecuvântat biserica Mântuitorului. Credința mea e Isus Christos, răscumpărătorul și mântuitorul lumii.«

Bătrânul rege și-a răspuns prin telegrama următoare:

»Credința ta e credința mea, căci în Christos viează mântuirea mea acum și în vecii vecilor.«

Neatins de flacări. Din Cluj se scrie ziarelor maghiare, că în Vineria patimilor, în decursul ceremonialului s'a aprins catafalcul construit în biserica călugărilor franciscani, producând mare frică în credincioșii adunați la sfânta slujbă. În timp ce cea mai mare parte năvălea spre ușa bisericii, ca să ese la liber, câțiva bărbați au cerat să stingă focul, dar nu li-a succedat, așa că întreg catafalcul a ars scrum. Deasupra catafalcului era pusă o statueta de lemn a Mântuitorului, și — minune! între ruinele catafalcului statueta a fost aflată întreagă, nearsă. Flăcările n'au atins-o, fumul n'a înegrit-o. Evlavia credincioșilor vede în acest cas manifestare suprapământească și o fericită, că și în aceste zile de crasă necredință și se vadă minuni.

Banca generală de asigurare »Transilvania« în Sibiu, asigură pe lângă cele mai favorabile condițiuni. Facem luători aminte pe dnii preoți și învățători români, ca să ferească poporul de înșelătorii nebotezați, îndemnându-l să și facă asigurațiunile lor la banca de asigurare »Transilvania«, unica care lucrează în limba română și este solidă, onorabilă și culantă în toată privința. De altcum atragem luarea aminte asupra inseratului de pe pagina din urmă a nrului de azi.

Din Văliug (Franzdorf) ni-se scrie, că învățătorul de acolo V. M. se poartă cam rău cu poporul, așa că nu se află abia vre-un poporean, care să nu fi avut neplăceri cu el. S'au făcut chiar arătări la inspectorul și la Consistor. Între altele învățătorul a împedecat de-a se deschide cl. II, fiind la 150—160 elevi și eleve, etc.

Când oare vom ajunge, ca să auzim numai lucruri bune despre preoții și învățătorii noștri?

Un om slab de caracter s'a dovedit a fi învățătorul Petru Bozan, născut în Cojoana, din părinți economi. Acest învățător, după cum află »Gaz. Trans.«, în zilele trecute a trecut dela religiunea gr.-catolică la cea evang.-reformată.

Necrolog. Primum următorul anunț funebral: Véd. Stana Dancășiu n. Cioran, după lungi suferințe s'a mutat la cele vecinice Mercuri, în 17/29 Martie, la orele 11 noaptea, în etate de 72 ani. Rămășițele pământești ale neuitatei noastre mame, se vor așeza spre odihna de veci, Sâmbătă, în 20 Martie (1 Aprilie), la orele 1 d. a., în cripta familiară din Rășinari. Cuprinși de adâncă durere aducem aceasta la cunoștință tuturor prietenilor și cunoscuților, în numele lor și al tuturor rudeniilor. Fie-i memoria binecuvântată! Rășinari, în 17/29 Martie 1899. Dr. Ioan Popp, ces. și reg. medic de ștab, Dr. Alexandra Andressi, medic comunal, Petru Vidrighin, ca gineri; Ana P. Vidrighin, Șerban S. Dancășiu, Constanța Popp n. Dancășiu, Aurelia Andressi n. Dancășiu, ca fii.

Mulțumită. Dl învățător din Șuramică, Traian Sandru, aduce mulțumite dlui inspector școl. reg. în pensiune Iuliu Bărdosy, pentru că prin o rugare a exoperat dela ministrul cultelor și instrucției de școala din Șuramică a fost provăzută cu recuizitele școlare de lipsă și pe cari școala în lipsă de mijloace nu și-le putea procura.

Părechea regală a Italiei în luna viitoare va face călătorii pe insula Sardinia, cu care ocaziune *Anglia* și *Francia* va trimite escadre, ca să salute pe regele *Umberto* și nevastă-sa. Momentul cel mai însemnat al călătoriei va fi pe insula *Caprera*, unde părechea regală va cerceta mormântul lui *Garibaldi* și va depune pe el o cunună.

Naufrajii. Din *Berlin* se telegrafează, că corabia »*Dankbarkeit*« în cale dela *Hollanda* spre *Altona* s'a cufundat în Marea-nordică în apropiere de *Rittersgat*. Afară de cârmaciul întreg personalul și-a aflat moartea în valurile mării. — Din *New-York* încă se telegrafează despre catastrofa vaporului englez »*Norseman*«, ear' din *La Corona* se raportează despre naufrajul vaporului austriac »*Oscar*«.

Regina Victoria a Angliei eșind la preumblare cu trăsură, în apropiere de *Cimiez* a ajuns pe drum un convoiu mortuar. Era înmormântarea unei sărace femei de țeran. Surugul voia să întoarcă înapoi; dar' regina 'i-a demandat să mine încet după convoiu până la cimiter. Sosind convoiul la cimiter, tocmai trecea pe acolo un regiment de vânători și colonelul observând că în urma convoiului se află și regina, a comandat regimentului să facă onorurile. Astfel s'ermana țerancă în ultima ei cale fu însoțită de regina și 'i-s'au făcut onoruri militare.

În Timișoara fetița Evreului *Slamenyuk* a murit de *versat negru*. Autoritățile orașenești au dispus pentru casa unde a murit fetița carantină de opt zile, punând de pază opt panduri înarmați și luând și alte dispozițiuni întru împedecarea lățirii acestei periculoase boale epidemice.

Familie spornică. Primașul tarafului de lăutari din *Oradea-mare*, cu numele *Ioan Bura*, a compus pentru *Archiducele Otto* un marș unguresc. La serisoarea în care primașul ruga pe *Archiducele* să permită a-i dedica dînsului marșul, faraonul *Bura* a primit dela *Archiduce* drept cinste o păreche de bumbi de manșete cu petri de diamante și o scrisoare de laudă. Acum arată cu mare mândrie bumbii primiți dela *Archiducele* iubitor de muzică ungurească și dacă cutare-va îi face ofertul să-i cumpere bumbii, răspunde astfel:

— Nu 'i-aș da nici pentru cinci mii de florini, cu toate că am: *douăzeci și șapte de copii și cincizeci și șase de nepoți.*

Păstorul bun. Din *Berzova* ne scrie un poporean, că preotul de acolo dl *Georgiu Hubic*, e un adevărat și vrednic păstor al turmei sale. Dînsul e denumit abia de doi ani preot în acea comună și deja se vede la popor rezultatele muncii sale. Vrednicul preot ține în fiecare *Duminecă* și s'erbătoare predici la popor, îndemnându-l la bine și dându-i sfaturi bune, prin ceea-ce poporul s'a deșteptat mult. În toamna anului trecut, la *Sf. Dumitru*, a adunat poporul în școală și la indemnul dînsului s'a format un *cor*, care acum e bine instruat, cântă în biserică și la înmormântări și are un fond mărișor. Vrednicul preot îndeamnă tineretului cetit de cărți folositoare și foi, cu un cuvânt își dă silința a deștepta poporul, pentru-ce este vrednic de toată lauda.

Noi cu plăcere publicăm asemenea știri, căci faptele bune și frumoase ale fruntașilor noștri mult ne înveselesc și publicarea lor s'nt o adevărată podoabă pentru foaia noastră.

Foc. În 23 Martie v. a. c. pe la 3 ore d. a. a izbucnit un foc grozav în

Bicău (lângă *Branișca*), care a prefăcut în cenușă casa săteanului *Ioan Bete*, rămânând s'ermanul fără adăpost și fără bucate, lipit pământului; sătenii au venit îndată întru ajutor, dar' durere nu au putut scăpa nimic. Nenorocitul a rămas în câmp cu soția și cu doi copii.

Darul lui Dumnezeu a căzut asupra țeranului *Ferariu* din *Broșteni* (*România*), a cărui nevastă *Floarea* în zilele trecute a născut trei gemeni, cari toți se află în perfectă stare de sănătate.

În Cluj, *Duminecă* după amezi a fost mare foc în strada »*Külma-gyar*«, mistuind vre-o trei șuri și grajduri. Șchinteile purtate de vânt au aprins mai multe case, chiar și la mari distanțe de locul incendiului, dar' focul a fost stins.

Nu le trebuie patrie. La congresul socialiștilor, ținut în *Budapesta* în s'erbătorile de Paști, un țeran din *Comorn* a vorbit pentru *social-democrația pe basă națională*. Mulțimea însă 'i-a huiduit strigând: »*Jos cu el! Nouă nu ne trebuie patrie!*« S'a încins apoi bătaie, din cauza căreia congresul a fost disolvat.

Faptă frumoasă. Ni-se scrie: *Ilustritatea Sa* dl *baron Frideric Bors*, din *Tămașda*, an de an ni-a ajutat sfânta biserică mai cu una mai cu altă. Acest ajutor al seu față de comuna noastră biserică și 'i-a încoronat în anul 1898, cu ocaziunea edificării din nou a casei parohiale prin aceea, că la edificare a contribuit și *Ilustritatea Sa* cu o sumă prea frumoasă, și anume gratis ni-a dat: cărămidă 32.000, ear' țigla 10.000, care prețuită în bani ar ajunge suma de peste 500 fl. La edificarea casei parohiale a contribuit mult și neobositul notar comunal *Iosif Roxin*, atât moralmente cât și materialmente.

Subscrișul deci îi aduce mulțumită și pe calea publicității *Ilustrității Sale* pentru acest ajutor, atât în numele sf. biserici, cât și a întreg poporului drept-credincios, dorindu-i dela *D-zeu* încă multe zile bune și s'entine. *Tămașda*, la 2 Aprilie n. 1899. *Alexandru Vasiadi*, paroch, ca președ. com. paroch.

S'au început intimidările față cu *Socații din Santova*, trecuți la biserică greco-orientală s'erbească. Aceasta se pare a transpira din știrile de zi ale foilor maghiare, în cari se vestește, că mulți dintre cei trecuți s'au hotărât să se reîntoarcă la biserică romano-catolică.

† **Comandorul și profesorul B. E. Maineri.** Cetim în »*Liga Română*«: *Comandorul și profesorul B. E. Maineri* a murit la *Roma*, în etate de 65 ani. *Maineri* era unul din cei mai distinși publiciști, aparținând acelei cete de oameni mari și de apărători glorioși ai *drepturilor naționalităților*, acelei generații puternice, care a dat oameni iluștri în toate ramurile cunoștințelor omenești. Toate chestiunile cu privire la *România* și la *Români*, *Maineri* le-a tratat cu multă tărie prin ziarele italiene. A scris multe articole cu privire la chestiunea *Ovreilor*, a ap'erat cu tărie drepturile *Românilor* la independență și la proclamarea regatului. *Maineri* era amic intim cu marele *Cairolî*, președintele consiliului de ministri și ministru de externe la *Roma*, tocmai când *România* proclamă regatul. El a luat o vie parte la recunoașterea imediată a *României* de către *Italia*.

Familia răposatului a cerut, ca unul din cordoanele carului funebru să fie ținut de un *Român*, și dorința s'a împlinit. Un mare buchet de viorele, legate cu panglică națională, a fost pus pe

pieptul comandorului *Maineri*, ear' pe perna de catifea, ce se afla la capul carului funebru, era așezată o coroană de flori, în colorile *Românilor*, cu panglică reprezentând colorile noastre naționale, și cu modesta inscripție: »*Liga pentru unitatea tuturor Românilor*«.

Monumentul Hentzi va forma obiect de interpelare în camera maghiară, în una din zilele mai apropiate. Se știe, că *Maghiarii* nu s'nt mulțumiți cu dispozițiile luate, ca monumentul să se mute de pe piața *Sf. George* din *Buda*, în fața școlii de cadeți din *Buda*, ci cer să fie mutat la *Viena*, ori altundeva în — hala vechiturilor.

Cum lucrările mutării monumentului s'au început deja, *kossuthiștii* cred că a sosit momentul a îndrepta un nou atac asupra memoriei acestui brav militar.

Parastas solemn s'a celebrat ieri în *Brașov* în biserică Sf-tului *Nicolae* din *Scheiu*, întru pomenirea profesorilor dela școalele medii gr-or. române de acolo, răposați în restimpul dela înființarea școalelor până acum. La parastas au asistat toți școlarii, în frunte cu întreg corpul profesoral.

Dar pentru biserică. Dl învățator gr-cat. din *Turda*, *Simeon Poruț*, a donat pe seama bisericii din *Turda* 100 de mierțe de bucate, cu scopul să pună baza la un fond pentru decorarea bisericii. Fapta aceasta frumoasă a aflat demn răsuneț în inimile credincioșilor gr-cat. din *Turda*, cari în adunarea eforiei s'au oferit a înmulți fiecare după puteri fondul acesta contribuind deja mai mulți dintre ei. Laudă învățatorului și poporului brav din *Turda*. Rap.

La gara din Ruttka a liniei ferate *Cașovia-Oderberg* făptuitori necunoscuți intrând în biuroul șefului de gară, au furat din cassa *wertheimiană* 25.000 fl. destinați pentru plățirea amploiaților căii ferate.

Din cauza miseriei și-a făcut moarte în *Budapesta* lucrătorul de 55 ani *Francisc Smetana*. S'a aflat la el o epistolă, în care spune, că necăp'tând de lucru nici la căutări și cereri de mai multe zile, — ca să scape de miserie și-a făcut moarte.

Săpători de comoară în Timișoara. O societate din *Timișoara* a cerut dela ministrul de războiu concesiune pentru a face săpături la poarta *Petru-varadinului*, unde — după-cum spune tradiția — ar fi îngropată cassa oștirilor turcești, în valoare cam de patru milioane florini, de pe timpul când prințul *Eugen de Savoia* a recucerit dela *Turci* cetatea *Timișoarei*.

POSTA REDACȚIEI.

I. B. în S. Despre administrația fundației nu se știe încă nimic. Împrumuturile se vor da pe lângă *cavenți*. Informații mai de aproape se dau de către secretariat: *Budapesta*, *Teréz-körut* nr. 3.

O. P. în Bl. Poesiile primite. Se vor publica 2 numai să le vie rîndul.

I. M. în Or. Obicinuim a anunța cărțile cari sosesc la redacție. Broșura din vorbă n'am primit-o.

I. M. în F. Colecțiile de legi le poți afla la notariatul cercual; ori apoi la vre-o librărie mai mare din *Pesta*.

La mai mulți, în Sasca. Răspunsul ce l-ați trimis nouă să-l trimiteți la foile, în care s'a publicat acele, la cari răspundeți.

Pentru redacție și editură responsabil: *Andrei Balteș*. Proprietar: Pentru »*Tipografia*« societate pe acțiuni: *V. H. Dressnandt*.

Călinarul săptămânei.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Dum. a 4-a în Post, gl. 8, sft. 11.	rés.	ap.
Dum.	28 Cuv. Ilarion	9 Maria	5 26 6 34
Luni	29 Cuv. Marcu episc.	10 Ezechil	5 25 6 35
Marti	30 Cuv. Ioan Scăr.	11 Leo c. m.	5 23 6 37
Merc.	31 Cuv. Ipatie	12 Iulius	5 22 6 38
Joi	1 Maria Egipteanca	13 Iustin	5 20 6 40
Vineri	2 Cuv. P. Tit	14 Raimund	5 19 6 41
Sâmb.	3 C. Nichita Mart.	15 Anastasia	5 17 6 43

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 29 Martie: Crasna, Cusia (Kutyafalva), Măgheruș, Mărtinești.

Mercuri, 31 Martie: Hălmașul-mare.

Joi, 1 Aprilie: Bașon, Galt.

Vineri, 2 Aprilie: Borgo-Prund, Ciuc-Szépriz, Pormbacul-inf. (tîrg de vite).

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și Iancu, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,
descrierea părților sudice ale Transilvaniei
și Valea-Murășului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni.
Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sînt făcute în fel de călătorie, cu datinele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogiase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română:

„Liga română“, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce într'adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.“

Comande se pot face la

„**Tipografia**“,
societate pe acțiuni în Sibiu.

Sămênțe de economie!!

Trifoiu!

Luțernă!

Napi de nutreț!

Iarbă franceză și engleză!

numai în calități alese, au sosit proaspete
și se vînd cu prețuri moderate la

„**Concordia**“,

societate comercială pe acții,
Sibiu,

și la filialele ei în Alba-Iulia și Făgăraș.

Banca generală de asigurare mutuală

„**TRANSILVANIA**“

în Sibiu

asigurază pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În contra primejdiei de foc și de exploziuni:

clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.

2. Pe viața omului:

în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

3. Asigurarea speselor la casurile de înmormântare.

Această asigurățiune este una din cele mai mulțumitoare și pentru cel mai sorman om, căci, pe puțini cruceri solviți, își asigurază speșele de înmormântare.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Timiș, Caraș-Severin, Torontal și Bacs-Bodrog prin

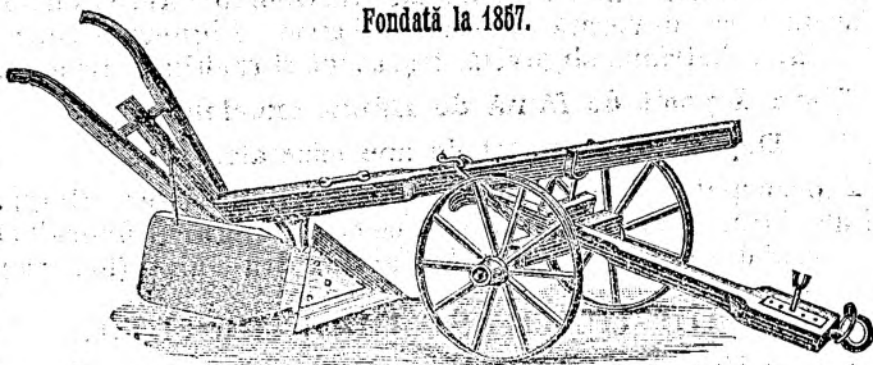
Agentura principală din Timișoara

strada Principelui de coroană, Kronprinz Rudolfgasse nr. 1,

(vis-à-vis de teatru).

[18] 1-2

Fondată la 1857.

Fabrica de mașini

A. Török în Sibiu

Jungenwaldstrasse nr. 1

recomandă pentru apropiatul saison de primăvară:

Mașinile sale de sămênat cucuruz (patentate) din nou îmbunătățite, care în urma construcțiunei lor foarte practice în'rec mult pe cele provăzute cu colți și lanturi de drot atât de nepractice. Prețul unei mașini de sămênat cucuruz patent, cu două rinduri este numai fl. 15.50.

Mai departe pluguri de ogor în diferite construcțiuni Un plug întreg de fer cântărește numai 40 chigr. — mai puțin ca un plug de lemn. Plug de ogor pentru un cal costă numai 20 fl. Toate felurile de pluguri ca: pluguri schimbătoare în diferite construcții, pluguri Vidatsch, „Kuchadlo“ și pluguri Universal sistem Sack, apoi grape, mașini de mână pentru sămênat foarte practice, apoi tăvălicuri foarte bune.

Afară de cele amintite în depoul fabricei se află permanent: motoare cu vapor, locomobile, mașini pentru cai și mașini de mână, ciur patentat al lui Török (patent 1898) și ciururi de alte sisteme, triere în diferite mărimi, sfărmaștoare de cucuruz, precum și alte sorte de mașini agricole.

Specialitate în zidirea morilor: pentru mori cu 1, 2 ori mai multe petri minate cu apă, vapor ori motoare.

Aranjarea completă a morilor cu firez (ferestraelor). — Scrisori de recunoștință și mulțumită se pun cu plăcere la dispoziție.

Singurul reprezentant pentru Ardeal a renumitei fabrici de motoare Langen & Wolf din Viena.

La întrebări se răspunde imediat și foarte amănunțit.

Cataloge gratis și franco.

Condiții coulante de plată.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu.

Se află de vânzare:

HOMO SUM.

ROMAN
DE
GEORGE EBERS.

Prețul 1 fl. sau 2 lei 50 bani.

Comanda se pot face la

„Tipografia“,
soc pe acțiuni în Sibiu.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei“

de

George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă“, se poate procura de acum **cu preț redus!**

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — pe e florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Această carte n'ar fi iertat să lipsească din casa nici unui bun Român.

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

Școalele din Blaj.

Studiu istoric

de

Nicolae Brânzeu,

profesor la licenț „I. C. Brătianu“ în Pitești.

Prețul 1 fl. v. a

Pentru porto postal încă 3 cr. mai mult.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Poesiile

mult iubitului și originalului poet

George Coșbuc,

se află de vânzare la „Tipografia“, pe lângă prețurile originale și anume:

„Balade și Idile“ (editura Librăriei Socec & Comp., 1893) . . . . . fl. 1.50.

„Fire de tort“, versuri (ca continuare la „Balade și Idile“), editura Librăriei C. Sfetea, 1896 . . . . . fl. 1.25.

La comanda, care sunt a se adresa „Tipografeiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu, este de a se adăuga pe lângă prețul vol. și 5 cr. porto pentru 1 volum.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Prăvălia „Mercur“,

societate comercială pe acții în Dej,

aduce la cunoștința on. public român, că pentru sezonul de primăvară se poate căpăta cu cele mai modeste prețuri:

Stofe pentru dame indigene și franceze, cretone atlas-satinuri, batisturi în culori și desemnuri Diferite zephyruri, oxforduri și canafasuri. Tot soiul de pânză și chifone pentru albituri.

Stofe bărbătești indigene și engleze dela cele mai renumite fabrici

Papuci (ghete) și galoci pentru bărbați, dame și copii.

Pălării pentru bărbați și copii în fașonurile cele mai noue și pălării preoțești Plapoane de chașmir, atlas și rong mari și pentru copii. Foarte frumoase covoare de spargă, tapestri și persiane.

Mare deposit de bumbacuri de brodat, împletit și tot

Rum veritabil, englez, de Cuba și Jamaica.

Vinuri naturale de masă, friptură și desert.

Vinderea se face în mare și în detalii cu cea mai mare promptitudine.

[14] 5—5

Direcțiunea.

soiul de urzit și bătut, alb galbin și colorat, direct importat din cele mai renumite fabrici din patrie și străinătate:

În bransa ferăriei: Toate soiurile de penți și ruzi, precum și fer pentru unelte agricole. Unelte pentru fauri, lăcătari și măsurari. Diferite cuptoare și tinichea neagră și albă.

În băcănie: O mulțime de soiuri de cafea, orezuri japoneze, italiene și indigene. Lumini de masă și biserică. Uleiuri de masline etc. Diferite culori în firnis în doze à 1/4, 1/2 și 1 chgr., feștea pentru padimenturi etc. Recusite de școală, tăblițe, caiete etc.

„CONCORDIA“

societate comercială pe acții, Sibiu.

Filială în Făgăraș en gros și detalii.

Depozite en gros Căneni (România) și Alba-Iulia.

Bransa de coloniale.

Zăhar, cafele fine, delicatose de saison și brânzături de tot felul, chocoladă și cacao, ciaturi (thea) veritabile și bisquits fini, precum și pesmeți, romuri veritabile de Jamaica și Cuba cognacuri adevărate franțuzești și indigene.

Mare deposit de vinuri naturale indigene dela 40 cr. litrul în sus.

Vinuri veritabile de Bordeaux, Malaga, Madeira, Oporto și Xeres, champagne franțuzească adevărată precum și indigeană. Liqueruri străine și din țeară. Țuică bătrână, sligoviță, teșcovină și rachiu de trebere.

Mare deposit de făină de Bănat excoelentă.

Deposit bine asortat de ape minerale.

Icre moi și proaspete. Icre roșii. Rahat de „Bellavista“. Halva. Luminări de ciară, stearină, parafină și de senu. Singurul deposit al fabricii de luminări de stearină Moessner & Mersing din Galați (România).

Bransa de textil și manufactură.

Mare deposit și bine asortat în țesături de in și bumbac, pichet, barchent (de vară și de iarnă).

Garnituri de masă, serviete și prosoape.

Basmale veritabile de Irlanda. — Șifon, Oxford, Creton, Pânzături.

Bumbacuri de împletit, croșetat și brodat.

Lână răsucită și bircă.

Mătăsuri de cusut și brodat în culori veritabile dela Dollfus-Mieg & Co. Mülhausen i/E., cea mai renumită din lume.

Cămeși pentru bărbați și pentru turiști. Gulere, mangete și cravate.

Mare sortiment de ciorapi pentru bărbați, dame și copii.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

[2351] 15—

Pentru tipar responsabil Iosif Marshall.